

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 18

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Frančiškova 6, tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3, telefon 250

Maribor, četrtek 23. januarja 1941

NAROCNINA NA MESEC
Prelema v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RACUN: 11.400

Cena
din 1.—

Pomen padca Tobruka

Zadnje postojanke so bile osvojene sinoči po avstralskih četah — Število ujetnikov še ni točno znano, znaša pa od 20 do 30 tisoč — Po sodbi vojaških strokovnjakov, se bo bila prihodnja bitka šele pred Benghasijem ob Veliki Sirti — Tudi v Italiji priznavajo vdor Angležev v Tobruk

URADNO POTRDILO O PADCU
LONDON, 23. jan. Reuter. Uradno je objavljeno, da je Tobruk kapituliral.

KAHIRA, 23. jan. Reuter. V posebnem poročilu, izdanem v Kahiru, javljajo, da so avstralske čete sinoči dokončno vkorakale v Tobruk. Očiščevalne operacije so se nadaljevale v vzhodnem delu. Zadnje utrdbne so padle v britanske roke.

RIM, 23. jan. AP. Na Tobruk so izvršile napad 3 avstralske divizije, pojačane z dvema polkoma težke artilerije. Poleg tega sta napadli tudi dve oklopni diviziji in francoska motorizirana formacija.

ŠTEVILO UJETIH ITALIJANOV

KAHIRA, 23. jan. AP. Pri podrobnostih o zavzetju Tobruka se navaja, da so avstralske čete v zadnjem naskoku včeraj zavzele zahodni del mesta, kjer so se Italijani še branili. Mesto je padlo po 24 urah boja. Ujetih je na tisoče Italijanov, ki jih pa še ni bilo mogoče vseh prešteti.

KAHIRA, 23. jan. UP. Število ujetih Italijanov še ni znano, računajo pa, da znaša 20 do 30 tisoč. Skupaj je bilo doslej ujetih okoli 100.000 italijanskih vojakov.

Število padlih britanskih vojakov je majhno.

UGIBANJA O NADALJEVANJU OFENZIVE

KAHIRA, 23. jan. AP. Zavzetje Tobruka pomeni po splošni sodbi vojaških strokovnjakov veliko angleško pridobitev za nadaljevanje ofenzive v italijanski Libiji. S tem dogodkom je osvobodjena angleška imperialna vojska, ki ga je oblegala, in na razpolago za nadaljevanje pohoda proti zahodu. Med časom, ko so glavne čete oblegale Tobruk, so angleške motorizirane čete napredovale v posameznih skupinah že do 150 km daleč na zahod od tega mesta, kar pomeni, da obvladujejo celo že teren, ki leži južno-vzhodno od Derne. Vojaški strokovnjaki menijo, da ni verjetno, da bi Italijani skušali nuditi resen odpor v Darni, ker bi tamkajšnje posadko gotovo zadel enaka usoda, kakor je ono v Sidi el Baraniju, Sollumu, Bardiji in Tobruku. Bolj verjetno je, da bo glavna prihodnja točka italijanskega odpora šele Benghasi, ki leži že ob Veliki Sirti, to bi pa pomenilo

izgubo cele Kirenajke. Vendar je treba na drugi strani upoštevati tudi dejstvo, da bo sedaj napredovanje Angležev zaradi oddaljenosti od Egipta in ogromnih puščavskih razdalj, kakor tudi goratega terena v severozahodni Kirenajki, mnogo težavnejše, kakor je bilo dosedanje. V dobro je pa treba Angležem spet pripisati, da se bodo sedaj lahko posluževali pri transportih vojaštva, orožja, municije in živil pristanišča v Tobruku, ki je v tem oziru zelo prikladno. Z eventualnim zavzetjem Derne bi se ta položaj še izboljšal. Na vsak način pa bodo Angleži svoj pohod v italijansko Libijo nadaljevali ne glede na eventualne težkoče.

ITALIJANSKO POTRDILO

RIM, 23. jan. AP. Italijansko vrhovno poveljstvo sporoča, da so avstralske čete s pomočjo svobodnih francoskih čet predrle vzhodne utrdbne Tobruka.

ITALIJANSKO POROČILO IZ AFRIKE

RIM, 23. jan. Stefani. Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je izdalo včeraj iz Afrike poročilo sledeče vsebine: Sovražni napad na trdnjavo Tobruk, ki je

20 dni popolnoma obkoljena in podvržena vsakodnevnemu artilerijskemu ognju in letalskim napadom, se je začel včeraj 21. januarja zjutraj. Pred napadom je sovražnik trdnjavo bombardiral z morja. To bombardiranje je trajalo vse do zore, čez dan pa so ga podpirali stalni napadi sovražnikovih bombnikov. Ugotovljeno je, da pri napadu sodelujejo tri avstralske divizije, okrepljene z dvema polkoma težkega topništva, dvema oklopnima divizijama in en mehanizirani francoski oddelek tako imenovanih »dissidentov«. Po ogorčeni bitki se je proti večeru sovražniku posrečilo prodreti v obrambni pas na vzhodni strani te utrdbne. Vzhodna Afrika: Sovražnik je napadel v več smereh z mehaniziranimi oddelki, ki so jih naše čete zadržale na določenih točkah in jim prizadejale pomembne izgube. Naše letalstvo je živahno sodelovalo v boju s sovražnikovimi mehaniziranimi oddelki. Na Egejskem morju so našli bombniki napadli sovražnikove ladje v nekem oporišču. Ena ladja-cisterna, ki se uporabla za prevoz petroleja, je bila zadeta.

Najbolj krvavi boji v Albaniji

Italijani so pričeli na osrednjem frontnem odseku protiofenzivo, da bi onemogočili grško napredovanje proti Berat in Valoni — Poročila iz Aten zatrjujejo, da so grške čete doslej odbile vse napade

ATENE, 23. jan. AP. Novi vrhovni poveljnik italijanskih čet v Albaniji, general Cavallero, je pripravil, kakor vsi znaki dokazujejo, načrt za italijansko protiofenzivo, ki se je deloma že včeraj pričela, in sicer v glavnem na osrednjem frontnem odseku severno od Kilsure. Italijani so spravili na ta frontni odsek veliko čet z drugih odsekov in iz zaledja, očitno trdno odločeni, da tu ne samo zaustavijo nadaljnje napredovanje grških čet, ampak da jih tudi potisnejo dalje nazaj, s čimer bi v vsakem primeru lahko prisilili Grke tudi do umika ob morju. Ako bi se ta namera posrečila, bi bila odklonjena vsaka nadaljnja neposredna nevarnost za Valoni in Berat. Zdi se, da bo skušal general Cavallero storiti vse, da prepreči grški predor do teh dveh izredno važnih mest in postojank v Albaniji. Prva faza italijanske protiofenzive na osrednjem frontnem odseku je izzvala krvave boje, najbrže najbolj krvave v vsem dosedanjem poteku bojev med Italijani in Grki, vendar ni dosegla zaželenega uspeha. Grki so dotlej odbili vse italijanske ofenzivne sunki. Na nekaterih mestih so se sicer morali trenutno za malenkost umakniti, toda v protinapadih niso zopet zavzeli samo prejšnjih položajev, ampak so prisilili sovražnika, da se je umaknil tudi iz nekaterih svojih starih postojank. Boji se še bijejo, a v Atenah so prepričani, da Italijani ne bodo uspehli. Med tem se pa Grki na jugovzhodu dalje počasi bližajo Valoni. Ako se Grkom posreči zlomiti italijansko protiofenzivo, bo najbrže padec Valoni in Berata le še vprašanje kratkotrajnih operacij.

GRŠKO URADNO POROČILO

ATENE, 23. jan. At. Ag. Vrhovno poveljstvo grške vojske javlja v svojem poročilu št. 88: Lokalne operacije so bile kronane z uspehom. Ujeti smo 150 sovražnih vojakov in zaplenili obilen vojni

material. Naša letala so uspešno bombardirala vojaške objekte na sovražnem bojišču. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana v baze. Sovražna letala so vrгла bombe na vaši okrog Janjine, a ljudskih žrtev in materialne škode ni bilo.

IZJAVA PREDSTAVNIKA VLADE

ATENE, 23. jan. Reuter. Pooblaščen predstavnik grške vlade je izjavil, da so Grki včeraj odbili štiri sovražne napade, katerih cilj je bil prodreti v srednjem delu fronte. Italijani so utrpeli velike izgube in so opustili nadaljnje poizkuse.

REUTERJEVO POROČILO

ATENE, 23. jan. Reuter. Včeraj so grške čete odbile štiri italijanske protinapade. V Albaniji se bijejo sedaj najbolj krvave bitke. Grki napredujejo proti Valoni in Berat. V sektorju Tepeleni so hudi topniški dvoboji.

ITALIJANSKO POROČILO IZ ALBANIJE

RIM, 23. jan. Stefani. Iz Albanije je bilo izdano včeraj sledeče vojno poročilo: Grško bojišče: Boji krajevnega značaja na odseku 11. armade. Močne

skupine bombnikov in strmoglavcev so izvedle napade na vojaške naprave, ceste, mostove in postojanke protiletalske artilerije. Razen tega so bili hudo bombardirani vojaško pomembni cilji v Sollunu, Volosu, Prevezi in na Krju. V noči od 20. na 21. januar so eskadrile bombnikov nemškega letalskega zbora izvedle napade na letališča in pristaniške naprave na Malti.

ITALIJANSKI NAPAD NA KRETO

RIM, 23. jan. DNB. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča, da je po izvidniških ugotovitvah o vojaških pripravah Angležev na nekem letališču na Kreti poletel tja italijanski bombnik pod vodstvom nekega generala. Angleži so obsuli letalo s strahovitim ognjem, vendar se je sputilo na 300 m in fotografiralo vse naprave na letališču. Nato je bil odvržen tovor bomb, ki so prizadejale veliko škodo. Bombnik je bil na več mestih zadet, vendar ga je pilot spretno spravil do svoje baze. Kmalu za tem so prišli nad letališče italijanski lovci in s strojnimi obsuli ter pregnali tamkaj zbrane angleške čete. Vsa letala so se vrnila v svoje baze.

Ustavitev sovjetskih dobav Grčiji

CARIGRAD, 23. jan. ZPV. Te dni je dospela v Carigrad grška trgovinska delegacija, ki se je 14 dni brezuspešno pogajala v Moskvi zaradi dobave žita in premoga iz Sovjetske zveze. Kakor se je izvedelo, Sovjetska zveza ne bo dala Grčiji niti žita niti premoga. Ob priliki pogajanj so sovjetski zastopniki naglašali, da bo SSSR lahko razpravljala o eventualni prodaji žita in premoga Grčiji šele tedaj, kadar ji ta izroči ladje, ki jih je SSSR kupila v Grčiji tik pred vojno z Italijo. Te ladje so sedaj v angleških pristaniščih ali pa pod kontrolo Anglije, ki ne dovolj, da bi se izročile SSSR. Do re-

šitve tega vprašanja ustavlja SSSR sploh vse dobave Grčiji. Vendar je grška delegacija dobila vtis, da to le izgovor, ker stoji v ozadju gotovo važnejši vzrok, ki bo verjetno v dogovoru med Nemčijo in SSSR, da SSSR ne bo v ničemer podpirala sovražnikov osi.

NEMŠKI GENERAL WAGNER V RIMU

RIM, 23. jan. Stefani. General Wagner, šef nemške vojne misije, ki biva v Italiji in jo tvorijo sanitetni zdravniki, je obiskal v Rimu vojaško bolnišnico ter se zanimal za ranjence in za organizacijo italijanskih bolnišnic.

Madžarski vojni minister v Nemčiji

BUDIMPEŠTA, 23. jan. DNB. Madžarski vojni minister Bartha je odpotoval včeraj v spremstvu skupine višjih madžarskih častnikov v Berlin. Na postaji so se poslovili od ministra nemški poslanik von Erdmannsdorf in vojaški atašeji.

TRETJA FAZA NAPADA NA GIBALTAR

LONDON, 23. jan. ZPV. V Londonu zatrjujejo, da bo v najkrajšem času postalo Sredozemlje glavno bojišče sil osi proti Veliki Britaniji. Nemčija je že pričela svojo intervencijo na tem področju z letalskim napadom na angleške ladje v Sicilski ožini, naker so se pričeli sistematični napadi na Malto. Tretja etapa bodo koncentrični napadi na Gibraltar.

ZOPET ZNIŽAN OSEBNI PROMET NA MADŽARSKEM

BUDIMPEŠTA, 23. jan. Stefani. Od danes dalje je na Madžarskem znižan potniški promet na železnicah za nadaljnjih 10 do 20 odst. Ponovno omejitve osebnega prometa opravičujejo s pomanjkanjem železniškega materiala in z dejstvom, da je zaradi ledu na Donavi Madžarska bolj obremenjena s tovarnim prometom kakor sicer.

ANGLIJA IN JUŽNA AMERIKA

LIMA, 23. januarja. DNB. Brand, član angleške trgovinske misije, ki pod vodstvom lorda Wellingtona biva v prestolnici Peruja, je izjavil na svečani večerji, da hoče Anglija v posameznih deželah prikazati pravičnost svojih ciljev in pridobiti zanje simpatije. Prepričan je, da bo bodočnost Južne Amerike najtesneje povezana z zmago Velike Britanije. Peru bo moral nekaj žrtvovati v korist angleške zmage. Obseg angleške blokade se ne bo zmanjšal, nego bo še razširjen.

SMRT MADŽARKEGA POLITIKA

BUDIMPEŠTA, 23. jan. Stefani. Grof Josef Somis, bivši zunanji minister Madžarske po padcu komunistov in minister pri sv. stolici, je preminul v 67. letu starosti.

Angleška letalska aktivnost

Med tem ko izvršujejo Nemci nad Anglijo samo izvidniške in posamezne napadalne polete, so angleške letalske formacije pričele zopet večje bombne napade in so včeraj bombardirale kraje v Franciji ter Düsseldorf v Nemčiji

VČERAJSNJE NEMSKO POROČILO

BERLIN, 23. jan. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Včeraj so se nadaljevali ogledniški poleti nad Anglijo in Atlantskim oceanom. Bojna letala so uspešno bombardirala važne vojne cilje v Londonu in v jugovzhodni Angliji. Zahodno od Irske je bila ena sovražnikova ladja tako težko poškodovana z bombo, da jo je morala posadka zapustiti. Potopljen je bil en vlačilec. Izginilo je eno nemško letalo. Pri napadih na angleško trgovsko ladje je eskadra kapitana Daseria potopila do sedaj 145.200 ton sovražnega trgovskega brodogoja. Omenjeni kapitan je osebno sodeloval pri uničenju 57.000 ton ladjevja. Ta eskadra je razen tega tudi poškodovala veliko število trgovskih ladij.

DANASNJE NEMSKO POROČILO

BERLIN, 23. jan. DNB. Sinoči je nekaj

britanskih letal letelo nad zahodno Nemčijo. Odvrгла so zažigalne in eksplozivne bombe. Prizadejana je škoda privatnim osebam. Nastalo je nekaj požarov, ki so bili pogaseni. Ljudskih žrtev po doseda njih poročilih ni.

ANGLEŠKA VOJNA POROČILA

LONDON, 23. jan. Reuter. Angleška letala so napadla nocjo Düsseldorf, včeraj pa severno Francijo med obalo in Sambreo.

LONDON, 23. jan. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da so angleška lovška letala podvzela dva poleta na okupirano ozemlje ob Kanalu. Z nizke višine so lovška letala napadla sovražne bombnike, razpostavljene po raznih letališčih in suhozemne čete po taboriščih. Sovražna letala se niso spustila v boj z angleškimi, ki so se vsa nepoškodovana vrnila. Bombniki so v noči na četrtek napadli industrijski okoliš Düsseldorfa. Nad Anglijo ni bilo sovražne letalske aktivnosti. Le nekaj bomb je padlo na vzhodne grofije, bilo je le malo škode, ljudskih žrtev ni bilo.

LONDON, 23. jan. Reuter. Med tem ko se pojavljajo zadnje dni nad Anglijo le posamezne izvidniške nemška letala, ali pa sploh ni nobenih napadov, se je angleška letalska aktivnost včeraj obnovila in so angleška letala izvršila tekom dneva več velikih napadov na nemške poste, janke v zasadenem obalnem delu Francije ter drugod ob morju. Tekom pretekle noči so pa izvršile angleške letalske skupine izredno močan napad na Düsseldorf in v zaporednih valovih zmetala na važne objekte, posebno industrijske in prometne veliko število eksplozivnih in zažigalnih bomb, ki so povzročile močne eksplozije in požare, ki so jih videli angleški letalci ob vračanju še na velike daljave.

Zakaj in kako so izgubili domovino

Daladier se je strinjal s pogledi dalekovidnih mož, kakor sta bila Reynaud in polkovnik de Gaulle, ki sta zahtevala, da se francoska vojska prilagodi razmeram, kakršne je uvedel Hitler v svojo vojsko. Toda, kdor koli je zahteval, naj se ustanovi motorizirane divizije v francoski vojski, je naletel na energičen odpor ter na magične besede: »Maginotova črta!«

Teorija Maginotove črte

Obstoj Maginotove črte je uspaval Francijo, da je nadaljevala z negativno politiko v diplomaciji in v vojaški strategiji, ki je seveda postala katastrofalna v primeri s Hitlerjevo energijo in ambicijami. Prvi dokaz, da je Francija začela s politiko »Čakaj in glej« za okopi Maginotove črte, je bil dan v marcu 1936, ko so Nemci vkorakali v Porenje in je Francija ostala pri miru.

tega trenutka dalje je postalo francoskim zaveznikom jasno, da jim Francija ne bo pomagala, če bi zašli v vojno z Nemčijo. Nemčija je zgradila Stegriredovo črto in s tem odrezala Francijo od srednje Evrope. Francija je prenehala biti prvorazredna veselila. Francoska vlada in zunanje ministrstvo sta dobro vedela, kaj pomeni nemška zasedba Porenja. Zakaj ni Francija reagirala?

Izolacionalisti v ospredju

Hitler je izbral zelo dober trenutek za svojo akcijo. V Franciji so bili pred volitvami v parlament. Albert Sarraut in Pierre Flandin sta uvidela, da jima angleška vlada ne bo pomagala ter sta se odločila, da ne reagirata. Če bi Francija bila sposobna, da nastopi sama, bi lahko zadržala nemške divizije pred Porenjem. Anglija bi itak morala priti za njo. Francija ni bila pripravljena, da prevzame riziko. Od tega trenutka so začeli izolacionalisti v Franciji, Bonnet, Flandin, Laval in ostali, pridobivati na ugledu, intrigirali so proti vladi ljudske fronte.

Francija se je umaknila za Maginotovo črto kakor ostarela želva, ki se potegne v svoj oklep. Nemčija je bila prosta v Evropi. Ko je opravila s Češkoslovaško in Poljsko, je lahko udarila na Francijo: šla je skozi, kakor gre žica skozi sir. Maginotova črta je ohromila francoski duh. Francija je bila prepričana, da te nihče ne more predreti. Podaljšali je niso niti do morja, meja proti Belgiji je bila zelo slabo utrjena. Nemci so pa pripravili v vseh detajlih ofenzivo vprav na to najslabšo točko odpora.

Neverjetne epizode ob Renu

Ko sem v tistih mirnih mesecih kot vojni dopisnik obiskal fronto, sem govoril z nekim polkovnikom, ki je utrjeval francoske položaje ob obali Rena. Vprašal sem ga, če imajo Nemci na drugi strani tudi tako dobre utrdbe. Dejal je, da ne. Pripomnil sem, zakaj ne napadejo nemških utrdb. V odgovor se mi je pomilovalno nasmehnil. Resnica je bila pač ta, da ni hotel nihče napadati; delali so utrdbe in čakali, kdaj bo Nemec napadel. Na obeh straneh Rena so delali, utrjevali, videli so se, vendar niso streljali ne eni ne drugi.

Neko noč sem bil v dobro utrjenem položaju na obrežju Rena. Zjutraj sem hodil po rovi in opazil na drugi strani reke mladega nemškega vojaka, kako se, gol do pasu, umiva v vodi. Čudno se mi je zdelo, da se lahko tako mirno sprehaja ob Renu tam, kjer sta bili na francoski strani dve strojniči. Vprašal sem francoskega stražarja, zakaj ne strelja. Začuden me je pogledal, zakaj sem tako željan krvi ter mi odgovoril: »Saj niso slabi, če bi pa bili, bomo že streljali.«

Misel, da Nemci »niso slabi«, je bila zame nova in posebno sem se čudil, da jo je izrekel francoski vojak. Premišljeval sem, kakšen efekt je imelo to stalno opazovanje nemških vojakov na francoskega vojaka: videl je, kako so se zjutraj umivali in poslušal jih je, ko so zvečer igrali na harmonike, drugi pa peli sentimentalne pesmi. Njihova naloga je bila, da pazijo na nasprotno vojsko in pišejo poročila.

(Dalje.)

Položaj v Romuniji še nerazčiščen

Nekatere vesti pravijo, da se bi ejo v notranjosti še boji med vojaštvom in vstaškimi legionarji, dočim izjavljajo na uradnem mestu, da je vlada že popoln gospodar položaja — iz Londona napovedujejo, da postane Romunija nemški protektorat

BUDIMPESTA, 23. jan. ZPV. Položaj v Romuniji je še vedno nejasen. Vlada je včeraj razglasila nad vso državo obsedno stanje, ki še traja. Po sem dospelih vesteh, se bijejo po posameznih mestih še vedno boji med vojaštvom in vladi nasprotnimi legionarji, ki so se hoteli polastiti vse oblasti v državi. Na vladnem nesišu pa izjavljajo, da je vlada že postala gospodar položaja in da se nadaljuje temeljito čiščenje.

LONDON, 23. jan. AP. Po poročilih, ki so jih dobili angleški listi, je položaj v Ro-

muniji kritičen in so telefonske zveze s tujino še vedno ustavljene. V notranjosti Romunije se nadaljujejo spopadi. Zdi se, da so se vmešale tudi že nemške čete v to notranjo zmedo. Nekateri listi poročajo, da bo po vsej verjetnosti Nemčija popolnoma okupirala vso Romunijo in jo razglasila za nemški protektorat.

BERLIN, 23. jan. DNB. Atentat na nemškega generalštabnega majorja v Bukarešti je znak, da Anglija še ni opustila poizkusov, sejati na Balkanu nered, piše Nemška diplomatska politična korespon-

denca. Atentator je bil podkupljen, kar je razvidno iz čekovne knjižice in pštnega lista, ki so ga našli pri napadalcu. Namen atentata je bil, povzročiti nemire v državi, kjer nekaterim ne gre v račun, da bi se obnovila z novim redom. Nemiri, ki so nastali v Romuniji, imajo vzrok v tem, da so posamezne skupine različnega mišljenja glede tega, ali morejo notranji činitelji zadostno preskrbeti za varnost tuje vojske, ki je prišla v deželo kot prijatelj. Glede obsedbe atentata so si vsi Romuni složni.

Nova Churchillova izjava v parlamentu

LONDON, 23. jan. Reuter. V spodnji zbornici je včeraj Churchill odgovoril na nekatera vprašanja, obrazložil poslovanje angleške vlade, zlasti vojnega kabineta. Dalje je govoril o nalogah novega ministrstva za povojne zadeve. Dalje je govoril o izgradnji angleške vojske za obrambo Anglije same, imperija in za bodoče ofenzivne naloge na kontinentu.

Anglija razpolaga sedaj doma s 4 milijoni branilcev. Njena industrija se stalno veča in bo še napredovala, da bodo velike angleške vojske lahko izvršile vse svoje bodoče naloge. Sicer pa je za Anglijo že nastopil čas, ko ji bo pričelo doma primanjkovati delovnih moči. Toda vlada bo že poskrbela za to, da bo na razpolago dovolj delovnih rok.

Skoraj milijarda dolarjev za vojne ladje USA

WASHINGTON, 23. jan. Reuter. Predstavniški dom je sprejel zakonski predlog o kreditu 909 milijonov dolarjev za izgradnjo manjših pomorskih ednic, torpedovk in podmornic za kooperacijo z vojno mornarico. Predvidena je gradnja 40 takšnih ladij. Predlog bo prišel zdaj še pred Senat.

Produkcija letal v Ameriki

WASHINGTON, 23. jan. Reuter. Šef vrhovnega obrambnega odbora Knudsen je izjavil, da se nadeja, da bo do julija 1942 zgrajenih 33.000 vojnih letal. Od tega bo 14.000 rezerviranih za potrebe Velike Britanije. V decembru je zapustilo tovarne 799 letal, ni pa hotel povedati, koliko od teh jih je šlo v Anglijo.

TUDI RUŠILEC »HYPERION« IZGUBLJEN

LONDON, 23. jan. Reuter. Admiraliteta javlja, da je izgubljen angleški rušilec »Hyperion«.

DONOWAN IZGUBIL POTNI LIST

SOFIJA, 23. jan. Reuter. Ameriški polkovnik Donowan, posebni odposlanec Roosevelta, je bil pri kralju Borisu eno uro in 20 minut. Med pogovorom je opazil, da je izgubil svoj diplomatski potni list. Orient-ekspres je počakal 20 minut, da so Donowanu na poslaništvu naredili novega, nato pa se je odpejal v Beograd.

BORZA, Curih, 23. jan. Devize: Beograd 10, Pariz 8,20, London 16,10, Newyork 4,31, Milan 21,70, Berlin 172,50, Sofija 4,25, Budimpešta 85, Bukarešta 2,15.

Mariborska napoved: Preležno oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bila maksimalna temperatura +9,4, danes minimalna +1, opoldne +3,4. Količina padavin od včeraj in danes je bila 1 mm.

Angleški depoziti v Ameriki

WASHINGTON, 23. jan. Reuter. Finančni minister Morgenthau je dal pred zunanje-političnim odborom predstavniškega doma izjavo o britanskih kapitalih v zlatu in dolarjih za plačanje vojnega materiala, naročenega v USA. Britski depoziti so se povečali za 36 milijonov

dolarjev. Prej deponirani angleški kapitali, razdeljeni po vsem svetu, znašajo 33 milijonov ylatih dolarjev. Velika Britanija razpolaga s 57 milijoni dolarji. Stavila je na razpolago 21 milijonov dolarjev po prej prejetih angažmajih.

Ukinitev embarga le lepa gesta

WASHINGTON, 23. jan. Reuter. V dobro informiranih krogih se izve, da pošiljanje letal sovjetski Rusiji po odstranitvi embarga ne bo niti najmanj vplivala na ameriško pomoč Veliki Britaniji. Če upoštevamo, da pridejo tuja naročila v poštev lahko šele 1. 1942, tedaj je smatrati ukinitve embarga le kot lepo gesto USA nasproti sovjetski Rusiji. Na vprašanje, ali ne bo del materiala, dobavljenega sovetom, prišel lahko tudi Nemcem v roke, je Hull dejal, da se USA zanimajo tudi za to. USA so odločene

poskrbeti, da ne bo nihče prebil angleške blokaže na Atlantiku ali Tihem oceanu.

WASHINGTON, 23. jan. DNB. Zunanji minister Hull je zastopnikom tiska dejal, da ima ukinitve embarga izvoz letal v sovjetsko Rusijo namen, odstraniti sorazmerno majhne težkoče, ki še obstajajo med obema državama. Vprašanje sovjetske nevtralnosti v zadnjih diplomatskih razgovorih ni bilo načeto. Hull je odklonil odgovor, kako bo urejeno dovoljenje za izvoz in če bo Rusija stavila kakšne protiusluge za to.

Dosedanje švedske izgube na morju

STOCKHOLM, 23. jan. Reuter. Do konca leta pa od začetka vojne je Švedska izgubila 78 ladij s skupno tonažo 184.652. Utonilo je 359 švedskih mornarjev in 34 ribičev.

POTOPLJENI DVE ANGLEŠKI LADJI

LONDON, 23. jan. Reuter. Admiraliteta je včeraj sporočila z obžalovanjem

izgubo dveh angleških pomožnih vojnih ladij. Sta to ladij »Marcoreno« in »Refundo«. Potopil jih je sovražnik.

VSI AMERIŠKI RUŠILCI ŽE V ANGLEŠKIH ROKAH

WASHINGTON, 23. jan. Reuter. Mornariški minister Knox je izjavil, da so vsi rušilci, ki so bili predani Angliji, na drugi strani Oceana. Demantiral je vesti, da bi Anglija zaprosila USA za 9000 tonske križarke tipa »Wichita«.

Neguševe čete so odšle v boj za domovino

Koncentracijske operacije britanskih čet v Vzhodni Afriki — Pomen jezera Tana in okolice, zibelke Abesinije, za namakanje angleškega Sudana in Egipta — Nova faza abesinske zgodovine

Angleške operacije v Afriki, v katere je po zadnjih poročilih vključen tudi koncentracijski napad na Abesinijo z dveh strani, so sprožile novo

zanimanje za državo židovskega leva.

Ob Modrem Nilu se je pojavil odstavljeni neguš, za abesinsko mejo, v notranjosti in zunaj nje se zbirajo vstaji v Selasiju zvestih

HAILE SELASIE

je poslal po zadnjih poročilih svoje prve čete iz Sudana v Abesinijo

četah. Kakor v preteklosti, tako postaja tudi zdaj najpomembnejše operacijsko področje zahodna Abesinija, pokrajini Amhar in Godjam okrog izvirov Nila, jezera Tana.

Ko je bila Abesinija še samostojna, je 1931 vložila pri Zvezi narodov protest zaradi sporazuma, sklenjenega med Italijo in Veliko Britanijo. Obe kolonialni državi na vzhodu Afrike sta se zedinili k skupni pomoči pri vzajemnih ciljih v Abesiniji. Italija je želela iz Eritreje zgraditi preko Abesinije železnico v svojo Somalijo, Velika Britanija pa je hotela prevzeti vse koncesije na področju Tanskega jezera.

Ta pogodba je bila proti vsebini trojnega sporazuma med Anglijo, Francijo in Italijo, sklenjenega 1906, da ne bodo nič podvzlele v Abesiniji brez soglasja vseh treh držav. Francija je bila tedaj razburjena.

Jezero Tana ali Tiana pomeni »globoko jezero«. V amharskem narečju mu pravijo Tana Bahr. Leži v središču vulkanskega visokega masiva in je nastalo nekako pred 5000 do 10.000 leti. Samo jezero leži 1800 m nad morjem, vrhovi okrog njega dosega višino 2500 do 4820 m.

Površina jezera znaša blizu 3000 km². Napolnjuje se z deževnico, ki se zbira v obsežni, 16.500 km² veliki okolici bazena. Ena tretjina deževnice se izteka v jezero, vse drugo izpari ali pa izgine v zemljo. Toda, ona

tretjina, ki napaja jezero, znaša povprečno 7.560.000.000 m³ vode.

Vsako leto izpari v jezeru 1.35 m vode, ostane je tedaj še 3.400.000.000 m³ za odtok v Modri Nil.

Obale jezera so po večini strme, na vseh straneh ga obdajajo visoke planote. Na njih so nepregledni pašniki, kjer se pasejo velike črede lepe živine, volov in krav. Srednja dnevna temperatura se suče med 17 in 22° C. Na polotokih jezera sade domačini z uspehom kavovec in bombaž. Južne obale Tana in Modrega Nila so pokrite več kilometrov daleč visoko v breg s neskončnimi polji papirusa, ki ga v glavnem uporabljajo za pletenje čolnov. Ti lahko vzamejo s seboj včasih po več top blaga. Prebivalstvo je po večini amharsko, nekaj je muslimanov Wetosov, ki se izdajajo za potomce starih Egipčanov. Večinoma se bavijo z lovom na nilske konje, katerih meso jedo, kožo pa prodajo. Goje tudi koruzo, tako zvano dagouso, črna zrna, ki se uporabljajo za pridobivanje alkohola, dalje krompir, grah in rdečo papriko.

Jezero Tana je posejano z vrsto otokov, ki so obljude. Na mnogih stoji lične cerkvice. Jezera imajo čudovita imena, ki v prevodu pomenijo približno: Katedrala podgan, klopi za knjige molitev, kjer raste le stara smokva, dalje Ptičje gnezdo, Kraj ljubezni. Na nekem otoku so v cerkvi sv. Štefana shranjene najstarejše dragocenosti Abesinije, mumificirana

MARŠAL BADOGLIO

zavojevalec Abesinije in nje prvi podkralj

telesa raznih kraljev, ki so vladali deželi še za časa Salomona.

Tansko jezero z okolico je bilo zibelka Abesinije.

Okrog obal tega jezera so se vodile vedno hude bitke, gorati svet je ves ohranil vseskoz samostojnost. Blizu polotoka Metraa je bil ubit Gragne, sin katoličanke in očeta muslimana, ki je tiraniziral Abesinijo. Ta najstarejša vojna Abesinije je za dolgo časa ustavila vsak napredek dežele. Okrog obal Tanskega jezera so se vodili tudi zadnji boji proti der- višem.

Ni čudno tedaj, da predstavlja okolica Tanskega jezera najsvetejšo zibelko Abesincem. Za gornji del Modrega Nila, ki namaka angleški Sudan, pomeni Tansko jezero neizčrpen rezervoar vode. Z modernimi napravami je mogoče tu regulirati ves dotok Nila, kar je daljnosežnega pomena za namakanje spodnjega Egipta. Zato je angleška vlada že 1902 poslala v Abesinijo znanstvene odprave z nalogo, da proučijo možnost ureditve Tanskega jezera. Ponovno so odšli angleški učenjaki tja v l. 1917 do 1924, izdelali so

načrt preureditve jezera v ogromen umetni rezervoar,

ki ga je lahko poljubno regulirati. Tja bi se stekala vsa deževnica od maja do novembra ter potem od januarja do aprila namakala sudanska polja. Voda bi odtekala s hitrostjo 350 m³ na sekundo ter pridobila 500.000 ha danes neplodne sudanske zemlje.

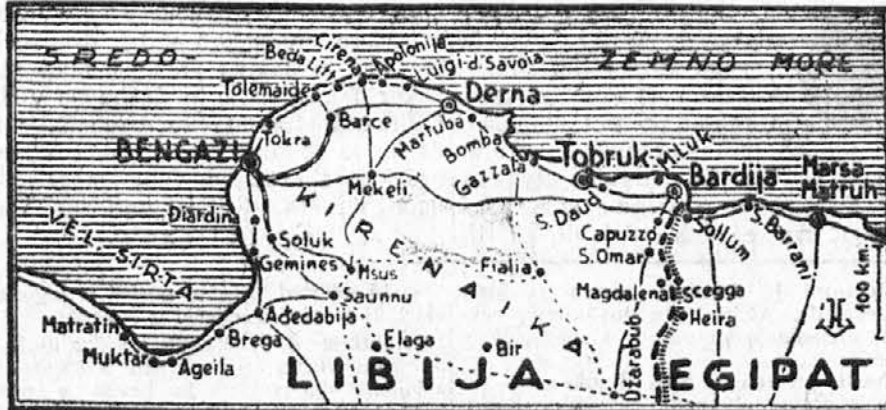
Ob vsem porečju Modrega Nila je jezero Tana edini kraj, kjer se lahko »pravi velik rezervoar vode. Abesinci so se načrtu tedaj uprli, češ, da bi bila večina vode uporabljena le v korist Sudana, dočim bi možnost industrijskega razvoja okolice jezera odpadla. Glede železniške proge iz Eritreje v italijansko Somalijo je pa abesinska vlada odgovorila, da ni potrebna. Obstaja že železniška zveza iz Džibutija v Adis Abebo, ki da zadostiča. Ta teče 693 km po abesinskem zemljišču. Po njej struji ves abesinski promet.

Pet let kasneje se je

vnela »italijansko-abesinska vojna«.

Ko so italijanske čete prodirale od severa proti Ahmari, so Angleži protestirali, češ, da mora ostati področje Tanskega jezera nedotaknjeno. Razglasili so svojo interesno sfero

Velik strateški pomen padca trdnjave Tobruk

Z zasedbo Tobruka je pridobila Wavellova vojska zelo dobro pomorsko bazo, ki bo razbremenila pot po kopnem. iz Marsa Matruha na zahod. Luka bo služila posebno še temu, da bodo Angleži lažje odpravljali veliko število italijanskih ujetnikov v fronte po morju v Egipt. Tobruk obvlada glavno cesto, ki vodi ob obali, dalje tudi cesto, ki teče vzporedno z glavno cesto v razdalji kakih 25 km globlje proti notranjosti Libije.

Angleški strokovnjaki sami priznavajo,

da nadaljnje prediranje ne bo tako lahko, kakor je bilo doslej. Na zahod se vzenja gorati del visoke planote, najbližja točka, ki prihaja za ofenzivo v poštev, je 200 milj oddaljena od Benghazi.

Waveli je začel z ofenzivo iz Marsa Matruha 9. decembra. Po padcu Sidi el Barranija, Solhuma, Capuzza in Bardije je nilska vojska zajela nad 80.000 Italijanov. Tem se pridružuje zdaj še posadka v Tobruku. Wavellova vojska je imela razmeroma majhne žrtve.

Italijani o dostojanstvenem realizmu naše vlade

Italijanska revija »Relazioni Internazionali« piše med drugim, kako se je v razvoju dogodkov na Balkanu tudi sovjetska Rusija živo zanimala predvsem za dve slovanski državi, Jugoslavijo in Bolgarijo. Jugoslavija je sklenila pomemben trgovinski sporazum 11. maja 1940 z Moskvo, 1. julija pa je podpisala v Ankari sporazum o recipročnem priznanju obeh držav.

Po italijansko-grškem spopadu je Jugoslavija dala večkrat izraza svoji volji, ostati izven vojne, obenem pa braniti svojo neodvisnost in svobodo. Govori v Skoplju, Nišu in na Cetinju so to potrdili. Isto je poudaril knez namestnik Pavle v svojem prvodecembrskem govoru. Z ozirom na dostojanstveni realizem jugoslovanske vlade se je vedno bolj okreplj položaj vlade na znotraj. Po smrti dr.

Kultura

Edo Deržaj: Pod špiki

(Knjiga Vodnikove družbe)

Deržajevo povest so nagradili z »Aleksandrovo nagrado« 5000 dinarjev, ki jo je za desetletnico obstoja razpisala Vodnikova družba v Ljubljani. Edo Deržaj nam ni neznan ime. Znan nam je že kot planinski slikar in tudi kot pisec nekaterih otroških knjig, oziroma slikanic pri »Mladinski matici« (n. pr.: »Kapljice«, »Rjavček«, »Ho! ho! ho! itd.«). »Po »Gruhu«, torej delu iz planin, ki so pisca najbrže posebno pri srcu, smo letos dobili povest »Pod špiki«. Špiki so špičasti gorski vrhovi: dejanje se torej dogaja v gorah, v ozki dolini med špiki. Tam domujejo, životarijo ljudje, se rode in umro na krpici neplodne zemlje, med skalovjem, gruščem in plazi; skratka ljudje, »trdi ko gore in divji ko huda ura«, kakor jih označi sam pisatelj. »Pod špiki« je povest »gorjanca« Jerneja Sukavnika, kmetiča, vodnika po gorah in divjega lovca, povest določene osebe, ki živi v popolnem nasprotju z vso dolino, strastno ljubi gore, sovraži gospodo in njene hlapce, zaradi njih zapusti domačijo, gre v tujino drvarit in se zopet vrne. Psihološko zanimanje za takega človeka je docela razumljivo bralcu kakor tudi avtorju, ki se je lotil oblikovanja te postave. Ta temelj Jernejeve osebnosti je Deržaj položil v svobodoljubnost človeka, ki živi v intimnem razmerju z naravo (gorski vodnik: poletne ture s študentom Neččetom, z gospodom Jeremijo Kaisertingom in božična s prvim), jo obožuje in hkrati sovraži, ko mu plaz ugonobni sinove. Skrb za vsakdanji kruh, urejeno življenje in vaško spletkarstvo so oblike sveta, ki jih Jernej ne more sprejeti. Zato životari na gruntu, gospodinja mu stara Roza, vaška dekleta ga love z očmi, on pa živi svoje življenje. Jer-

nej je tudi strasten lovec; goni se za divjimi kozli, se podaja v življenjsko nevarnost in bje skrbit boj z grajskim lovcom. Da zapusti domovino, je kriv Frištov; toda kmalu se vrne, ker ljubi gore, skalovje in tudi domačijo.

Jernej kot glavna oseba ima velikega nasprotnika v lovcu Frištovu, pa tudi knez (lastnik lovišča, kjer strelja Jernej divje kozle), Kaiserting in vaška klepetulja Brginka so mu sovražni. Toda — zadnji trije so risani nepotrebno krivično in negativno. Frištov je boljši. Človek se ne more ubraniti vtisa, da je pisatelj orisal Jernejeve nasprotnike hoté tako enostranske in neživljenjske. Zakaj, vprašamo? Da je mogel Edo Deržaj do kraja izpeljati čudaško miselnost v začetku samo nakazanega »gorjanca Jerneja«. Ko ga je kot takega postavil v življenjsko okolje, je moral najti nasprotnike, potom katerih lahko izpelje svojo misel. Zato pa, zaverovan v osrednjo osebo, je pozabil na ostale in jim bil pristranski, četudi bi se moral zavedati, da so Jernejevi nasprotniki prav tako voljni živeti, kakor Jernej sam.

Nekateri trenutki ob notranjem prelomu glavnega junaka so psihološko šibkejši. Da samo omenim najvažnejšega: Jernej »bege« v tujino. Besede, ki naj zadosti tehno podpro to korak, so te: »... smešno se mi zdi, da se potikam po svetu. In zakaj? Zaradi gospode, ki sem jo leto za letom vlačil v robe. Zavoljo tujev, ki mislijo, da je hribovec vprežna živina, ki jo priganjaš z mošnjo, dokler je sila. Ko te ne potrebuje več, te zapode v hlev...« Pa tudi vrnitev ni zadostno nakazano in utemeljeno, četudi je bralcu razumljiva.

nad njem, sledile so znane sankcije proti Italiji. Badoglijeve čete so zasedle po trdih bojih Adis Abebo, zahodni gorati del Abesinije, predvsem najvišji predeli okrog Tanskega jezera so pa ostali še dolgo zatočišče vstaških Abesincev. Tu ni bilo nikoli mogoče popolnoma očistiti teren nasprotnika in v dneh, ko je stopila Italija v vojno, so se vprav

tod jeli zbirati abesinski rodoljubi.

Zdaj jim je zrasel pogum, ko je njih bivši cesar v bližini. Organizirajo se samostojne abesinske čete, sloviti vojskovodja ras Kasa je že na sudanskih tleh. Glavni sunek bo večjal, kakor kažejo zadnja poročila, vprav smeri k jezeru Tani, svetemu kraju Abesinije. In ker je ta svet zelo važnega pomena za Angleže, odnosno njih življenjsko reko Modri Nil, so povsem prirodne vesti, da bodo Britanci abesinske osvobodilne čete podprli z vsem potrebnim modernim orožjem.

Abesinija vstopa v novo fazo svoje zgodovine

Italija, ki je žrtvovala za abesinsko ekspedicio težke milijarde denarja, je pred novo nalogo. Skoro bomo znova čuli vesti o vojnih dogodkih iz krajev, ki so že dvakrat držali v veliki napetosti evropski svet. Angleške čete so vdrle v Eritrejo, usmerjene so prav tja, kjer so glavna vrata v Abesinijo, k Asmari. Od tod je šla prva, ponesrečena italijanska ekspedicija k Adui v Abesinijo, prav tod je šla druga, zmagovita. Kam se bo usmerila zdaj tretja, to pot angleška, bodo pokazali dogodki.

Korošca sta Cvetković in dr. Mažek proučila nastali položaj. Po imenovanju novega voditelja Slovencev, dr. Kulovca, trajajo posvetovanja dalje. Zdi se, da se glede Slovencev proučava rešitev, podobna oni za Hrvate, tako da bi dobil mesto drugega podpredsednika vlade dr. Kulovec. Če bo to ostvarjeno, bo doprineslo k novi, pozitivni okrepitvi Jugoslavije.

Politika sporazuma in srbski tisk

Ob proslavi 60letnice izhajanja glasila JRZ, beogradske »Samouprave«, je napisal »Hrvatski Dnevnik« med drugim: »Škoda, da se ta list malo čita in da ne more vplivati na formiranje srbskega javnega mnenja. Politika sporazuma nima v Srbiji niti enega večjega glasila, ki bi se zanjo dovolj zalagal. Če je srbski narod v nekem delu prevzel politiko sporazuma, je predvsem zasluga srbskih kmetov in le malo srbskega novinstva. Srbski kmetje so spoznali, da jim ne preti nobena nevarnost s strani Hrvatov in da zadovoljna Hrvatska ne more biti nesreča za Srbijo. Srbski kmetje so končno tudi razumeli, da je dobila Jugoslavija svojo moč šele tedaj, ko je prišlo do sodelovanja med Hrvati in Srbi. Položaj se je občutno popravil, položeni so temelji, na katerih naj se dalje gradi zajednica Srbov, Hrvatov in Slovencev. S spoštovanjem narodne individualnosti v skladu z občimi državnimi interesi je dano najkrepkejše jamstvo, da bo Jugoslavija na tem sektorju Evrope izpolnila svojo nalogo.«

Drugi šibkosti ne bomo obravnavali, ker so po večini posledice umetniške nedognanosti. Zakaj »Pod špiki« je prvi Deržajev daljši in resni tekst iz planin. Delu ni odrekati izvirnosti in v zarodku teče življenjske iskricke. Toplota dela je v risanju Jernejevega značaja in v nekaterih dogodkih. Narava je lepo in — poudarim — izvirno zadeta; liričen opis noči »v kaminu«, pot s študentom v božični noči sta eni najlepših strani povesti. V nasprotju pa je konec knjige, to je Jernejevo bivanje v tujini in vrnitev domov, pisan bolj površno in manjka čustvenosti in ljubezni, ki drugače preveva vso knjigo.

Deržajevo posebnost je krepko izražanje in plastične metafore, ki niso posejane »kakor rozine v potico«, ampak življenjsko utemeljene. Drugo pa je jezik, ki je krepak, tu pa tam že grob. Izrazi kot skrotje, špik, zatrep, ocurek, koreda, hula, čad itd. so povprečnemu poznavalcu naših gora neznani, a gotovo pristni.

Po vsem tem smo prepričani, da bo Deržaj ustvaril lahko še dobra dela in prinesel v naše slovstvo resnično planinsko ozračje, kakršnega zaman iščemo n. pr. v Mlakarjevih delih.

Z. Z.

k Opozarjamo na koncert skladb L. M. Skerjanca, ki bo pod avtorjevim vodstvom jutri 24. t. m. v oddaji beogradske radijske postaje. Spored navaja na prvem mestu koreografsko simfonično sliko »Mařenka«, ki je bila prvič izvajana na zadnjem novinarskem koncertu v Ljubljani, nato Fauréjevo Balado za klavir in orkester, pri kateri sodeluje L. M. Skerjanc kot pianist, in njegovo II. simfonijo v h-molu, ki bo pri tej priliki pod avtorjevim vodstvom doživela krstno izvedbo. Koncert se začne v petek, ob 20.15 ter ga prenaša poleg beogradske tudi ljubljanska radijska postaja.

Gospodarske vesti

Naredba o nakaznicah za kruh in moko

Objavljena je naredba o nakaznicah za kruh in moko, ki uvaja od 1. II. t. l. prodajo kruha in moke po nakaznicah. Poglavne določbe te uredbe smo objavili že pred dnevi. Dodajemo samo še nekaj določb. Predvsem bodo smeli od 1. II. v naši banovini prodajati kruh, testenine, moko in druge mlevske izdelke (zdrob), ki se izdelujejo iz pšenice ali rži, odn. vsebujejo pšenično ali rženo moko, le na nakaznice, ki se bodo izdajale za dobo 1 meseca. Samo nakaznice za tujce se izdajajo za dneve. Količino moke ali mlev. izd., ki se bodo dobili na nakaznice, bo določal od časa do časa Prevod. Pri prodaji na nakaznice ustreza 3,33 kg ljudskega kruha 1 kg pšenične ali ržene moke, ali testenine. Za nakaznice mora vložiti poglavar družine prijavo na predpisanem obrazcu. Prijaviti mora vse osebe, ki jih preživlja ali jih ima nastanjene v svojem gospodarstvu, njih starost in poklic ter navesti, ali in koliko ima žita ali mlevskih izdelkov sam ali člani gospodinjstva, za karte vlaga prijavo ali koliko mu kdor koli dolguje. Nakaznice prejme družinski poglavar pri občinskem preskrbovalnem uradu tudi za vse člane gospodinjstva s podnajemniki. Tistim med njimi, ki jih ne prehranjuje, jim mora nakaznice izročiti. Vsako spremembo glede števila članov v gospodinjstvu mora prijaviti preskrbovalnemu uradu v 48 urah. Naredba pa še ne določa, katera koli-

čina zalog ne bo ovirala dodelitev nakaznic. Osebe, ki se navadno prehranjujejo po gostinskih obratih, morajo oddati tem svoje nakaznice v celoti ali deloma, v kolikor jih podjetja prehranjujejo. Potniki iz krajev, kjer ni uvedenih nakaznic, prejmejo s posredovanjem stanodajalca dnevne nakaznice. Nakaznice in njihovi odrezki niso prenosni na druge osebe, dopustna pa je zamenjava med člani gospodinjstva. Dobrodelni in drugi zavodi prejmejo posebne izkaznice za mesec dni z navedbo števila oseb, za katero veljajo. Gostinski obrati in slaščičarne prejmejo za neredne goste pri okrajnem preskrbovalnem uradu obratne

izkaznice. Za izdelovalce testenin izdaja nakaznice za moko Prevod. Vsi prodajalci predmetov, katerih prodaja je določena na nakaznice, morajo imeti kontrolno knjigo, katero predložijo koncem meseca v pregled občinskemu preskrbovalnemu zavodu. Organi omenjenega zavoda imajo pravico pregledovati stanovanjske ali obrtne prostore vseh, ki so prosili za nakaznice. Kdor tak pregled prepereči, izgubi pravico do nakaznice. Mlinarji na merico morajo vse svoje prihode moke oddati banovini. Prevodu. Nadzorstvo nad njimi pa ima prav tako občinski prehranjevalni zavod.

Draginjske razrede je treba izenačiti

Naši zakoni razvrščajo kraje v tri draginjske razrede. Ta razvrstitev je bila celo v normalnih časih ponekod neprikladna in si je uradništvo v strokovnih in stanovskih organizacij prizadevalo doseči izenačenje teh draginjskih razredov. V sedanjih razmerah, ko je uradništvo zaradi stalnega in naglega porasta cen vseh življenjskih potrebščin, najbolj prizadeto, je postalo vprašanje izenačenja draginjskih razredov spet aktualno. Zaradi uradno maksimiranih cen skoraj 75% vseh neobhodno potrebnih življenjskih artiklov, ki so procentualno povišane povsod enako, bodisi v I., II. ali III.

draginjskem razredu, je stara razdelitev draginjskih razredov postala brezpredmetna in ne odgovarja več dejanskim razmeram. Življenjske potrebščine so povsod enako drage, dočim so plače porazdeljene še vedno po starem ključu draginjskih razredov. S tem je prav posebno prizadeto uradništvo v III. draginjskem razredu, ki dobiva precej manjšo plačo, kakor oni, ki živijo in službujejo v II. ali I. draginjskem razredu. Uradništvo upa, da bo ta problem na merodajnih mestih našel popolno razumevanje in bo čimprej ugodno rešen.

V-ar

Resolucija ptujskih obrtnikov

Združenje obrtnikov v Ptujju je poslalo na odločujoča mesta sledečo resolucijo: »Odločno nasprotujemo nameravani spremembi zakona o socialnem zavarovanju delavcev v tem smislu, da se obolelim članom zavarovanja pri OUZD, ki so samo za teden bolni, ukine hranarina, ki jo po zakonu plačujejo OUZD. Nameravana sprememba bi gmotno zelo občutno prizadela delavstvo, ki bi v času enotedenske bolezni, kakršnih je navadno največ, ne prejelo od OUZD nobene hranarine, kljub temu da so se sedaj prispevki OUZD občutno povišali. Zaradi tega se pridružujemo borbi delavstva ter zahtevamo, da OUZD izplačuje hranarino kakor do sedaj že po tridnevni bolezni.«

g Nove cigarete „Dubravka“ je dala v promet monopolska uprava v posebnih luksuznih skatlicah, ki so zamotane še v celofan, da bi ostale cigarete sveže. Namerjane naj bi bile predvsem kadilkam, 15 cigaret stane 9 din.

g Odstopil je načelnik urada za kontrolo cen dr. Aleksander Jovanović, rektor Ekonomsko-komercialne visoke šole v Beogradu.

g Novi guverner Nar. banke bo po raznih informacijah postal dr. Milan Radosavljevič, bivši načelnik ministrstva za trgovino in industrijo ter glavni tajnik beograjske borze.

g Zadrzna šola v Zagrebu je odprla dvomesečni tečaj, ki ga obiskuje 30 udeležencev.

g Za pospeševanje proizvodnje konoplje in lanu namerava upravni odbor DHB znižati posojila državi, banovinom in drugim samoupravnim telesom od 7 na 6% odst. Zasebnikom ne bo znižal obresti pač pa uvedel tri vrste posojil po 5, 10 in 15 let.

g Šef arhitektonskega oddelka banke oblasti v Zagrebu se je z nekaterimi banovinskimi inženirji vrnil iz Romunije, kjer je proučeval vzroke katastrofalnih posledic potresa na nekaterih zgradbah v Bukarešti in Ploestiju.

g 500 din akontacije na 1 oral, zasejan s sončnicami bodo dajale letos tovarne olja pridelovalcem po odloku Prizada, ki predpisuje enake pogoje in dogovore med pridelovalci in tovarnami. Pridelovalcem je zajamčena odkupnina 350 din za 100 kg suhega, zdravega in prereštanega semena, franko proizvodno področje, brez odbitkov. Cena bo višja, če to odobri ministrstvo.

g 15 milijard din so poslali v Jugoslavijo od 1. 1918. naši izseljenci iz Amerike.

g »Srbija« d. d. je nova delniška družba, ki je ustanovljena v Beogradu s kapitalom 5 milijonov din in ki se bo bavila s prodajo vseh poljedelskih proizvodov.

g 900.000 hl vina so pridelali lani v Dalmaciji. Ker je bil po drugih pokrajinah države letos slab pridelek, so cene v Dalmaciji dobre. Dingac (vse cene za 1 hl) so plačevali po 900 do 1000 din, sibiški opolo 700 do 750, belo vino 775 do 825 din, viška vina 58 grad. itd. Ponekod so začeli zasajati v precejšnjem obsegu nove vinograde. Toda strokovnjaki napovedujejo po vojni hudo vinski krizo ter svrtajo pred povečanjem vinogradne površine.

g Pomanjkanje kave v Turčiji je povzročilo, da so ostali mnogi lokali brez »turške«. Rezerve so izčrpane. Pričakujejo pa 10.000 ton kave iz Port Saida.

g Koncern »Reichswerke Hermann Göring« bo povečala temeljno glavnico od 100 milijonov na 250 milijonov mark. Spremenjenj ni so tudi statuti, da se na ta način omogoči reorganizacija.

g Turška zunanja trgovina čuti tudi mnoge nevesne posledice vojne. Od 1. 1938 se je promet zmanjšal za 38%. Najobčutnejše je nazadoval promet prvih 11 mesecev 1940 in sicer za 44%, dočim je istočasno uvoz padel le za 11%.

Drobne novice

n Za preučenaa vrhovnega šerijatskega sodišča v Sarajevu je imenovan član tega sodišča Galib Hafizović. Predsedniško mesto ni bilo zasedeno od 1. 1936, ko je postal Fehim Spaho reis-ul-ulema.

n 3000 križank je rešil Dragiša Babić iz Stragara v deseti letih, od kar jih strastno rešuje. Rešitve hrani v svoji zbirki, ki tehta že več kilogramov.

n Grom in suč isločasno sta presenčila ponoči Orahovac ter vzbudila pri prebivalstvu mnogo komentarjev.

n Umril je »nestor hrvatskega pomorstva« Federiko Glavić, predsednik »Dubrovačke plovidbe«. Star je bil že 96 let, vendar je do zadnjega delal v svojem uradu.

n 2500 metrov gumijastih cevi so uporabili gasilci pri gašenju požara na zagrebškem semenišču, kar je tudi za zagrebške gasilce rekord. Požar je gasilo skupno 14 curkov.

n V Lizbono je odplul iz Splita parnik »Dubac«. Iz Lizbone bo odplul z ameriškim žitom, ki ga pošilja »Rdeči križ« v Genovo, od koder bodo žito prepeljali po železnici v Svičo. Parnik je najel švicarski RK.

n Led na Donavi se tali in je ponekod gladina že popolnoma čista. Tudi višina vode se je zmanjšala. Pri Novem Sadu je padla v dveh dneh voda za 67 cm.

n 10 do 15 šolskih zgradb potrebuje ena sama občina in sicer drniška v knjiškem okraju v Dalmatinski Zagori. Občina ima 30.000 prebivalcev. Knjiški okraj ima le tri občine z mnogimi vasi.

n Za obnovo starega gradu v Sisku se zavzema Jugoslovanska akademija znanosti v Zagrebu. Grad je znan iz bojev proti Turkom, pa je bil tako zanemarjen, da je že precej razpadel. Akademija predlaga banovini pregled gradu in vsaj najnujnejše popravke, obenem pa bi naj banovina grad po možnosti odkupila.

Radio

Petek, 24. januarja

Ljubljana: 7.15 plošče; 11. šolska ura; 12. naši zvoki (pl.); 13.02 koncert Ro; 17.30 Ro; 18.10 ženska ura; 18.40 francoščina; 19.50 »Planinec ljubi živali«; 20. zbor »Grafika« (pl.); prenos simfoničnega koncerta iz Beograda; 21.40 plesna gl. (pl.). — Beograd: 11.35 zabavni koncert; 14.20 iz Beethovenovih del (pl.); 18.30 narodne pesmi; 19.40 pesmi naših muslimanov; 20.15 simfonični koncert Ro; 22. koncert sodebne gl. — Bratislava: 11.05 Bach-Gounod, Ave Maria; 12.05 salonska gl.; 13. pisan koncert; 16.20 Grieg, sonata »Peer Gynt«; 20.15 slovaške pesmi; 21. Dvořakova simfonija. — Praga: 12.40 mandolinski in kitarski koncert; 13.45 pevski in orkestralni koncert; 14.10 Haydnov koncert; 15. zabavni koncert; 18.20 lahka gl.; 19.30 češka gl.; 22. češka gl. — Solija: 12.15 lahka in plesna gl.; 19. koncert lahke gl.; 19.50 Puccini »Madame Butterfly«; 22. plesna gl. — Beromünster: 12.40 Ro; 16.30 variete; 19.25 zimske pesmi; 19.45 orkestralna gl. — Budimpešta: 13.30 Ro; 15.20 ciganski orkester; 20.20 pisan spored; 21. plesna gl. — Bukarešta: 13. lahka gl.; 19.20 koncert romunske gl. — Francija I.: 17. zabavna gl. — Italija I.: 14.30 koncert komorne gl.; 18.40 zabavna gl.; 19.50 simfonični koncert. — Anglija I.: 19.20 zabavna in plesna gl.; 20. večerni spored; 23.15 plesna gl.

W. E. BARTHELL:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

»Tvoja pot je moja pot, o mem-sahib!« je šepetalo zvesto dekle.

Šla je k Ghagiri Musimwalliju, ki ga je že dolgo prezirala, in čigar vdanim prosečim besedam je šele polagoma naklonila pažnjo.

»Mem-sahib bo zopet potovala z menoj,« mu je dejala.

Prestrašen je tresnil debelinko z rokami.

»O Vishnu! Ohrani jo! Zakaj je ne pustijo zle sile v miru?! Streho ima in posteljo, in mene ima, Ghagiro Musimwallija, ki ji je zmerom pripravljen kuhati božanske jedi! Neki demon sedi v njenem srcu.«

»Kar dela mem-sahib, je prav!« odgovorj Mawasa strogo. »Daj mi svojo sarangi!«

»Mojo sarangi?« vpraša strne debeluhar. »Čemu pa potrebuješ mojo sarangi?«

»Posodil mi jo boš, da bom mem-sahib na poti kdaj zaigrala kako veselo pesem.«

Zamišljeno jo je pogledal: »Ti?«

»Ali misliš, da znaš samo ti take umetnije?« se je smejala Mawasa. »Moj oče je lončar v Dakki, in lonci so vsi muzikalični. Od njega sem se naučila.«

»Razbiješ jo!« je tožil.

»Tedaj si kupiš novo — z denarjem, ki ti ga je bila dala mem-sahib, da bi iskal Agnes!« je ukazala Bengalka s prezirnim zgibom ustnih kotov.

Ghagira je nejevoljno potegnil sapo skozi nos.

»Vzemi sarangi — podarjam ti jo!«

»Nočem je podarjene!« je kljubovala Mawasa. »Prinesem ti jo nazaj.«

S tem ga je ostavila stoječega, in Ghagira Musimwalli je v svoji sobi z žalostnimi očmi strmel v omarico, v kateri je spala njegova sarangi...

Deset dni pozneje je počivala popotna družba Henryja Forresta v varstvu skale, pod katero je tedaj Agnes sanjala o novem mungosu, ki ga je hotela ujeti z zanjko...

Dvanajst krepkih, ogorelih postav s tropskimi šlemi na glavi je peklo pri ognju meso. Peli so, kadili, se šaljili. V bližini sta stala dva šotora za Forresta in Beato.

Forrest in Beata sta sedela ob strani poleg prepada; tiho sta sanjarila v tišino večera, v ravnino, prežarjeno z zahajajočim soncem, in v igro barv na večernem nebu. Daleč proč je sedela Mawasa

29 na nekem kamnu in brkljala okoli zavojaja, ki ga je nosila z dovoljenjem svoje gospodarice s seboj. Prvikrat je našla čas za sarangi. Medtem ko je dotlela zarja in je nenadoma nastopil mrak, je začela skoro neslišno, tožno, sladko in nežno ubirati strune.

Henry Forrest je prisluhnil.

»Kaj te to?« vpraša tiho.

»Mawasa je — pesem s Himavata igra... Agnes jo je popevala...« šepetala Beata.

In čuj, prožen, zvočen glas Indijke zveni skozi noč. Forrest je ujel besede. Kakor na žametnih krilih so plavale preko skal Himalaje in padale na široko ravnino. Čez džungle in reke... tja do groba moža, ki ga je Beata ljubila... tja do morja — in se razgubile kakor angelski spev v srcu boga.

Ko dih z neba, ko strune zvok, je prišla sreča z daljnih gor — preplula nespoznana je rek tihl tok od mesta v mesto, od vasice v vas. Ko sen srca, ko lotosa vonjivi cvet in kakor nič, zgolj daljni šum, le misel, plavajoča v zrak, kot vzdih iz skritega srca sarange.

Spodaj je bila globina že zavita v temo. Toda zgoraj, v daljni višavi belih ledenikov Himalaje, je žarelo še zmerom v rožnatem siju. Nenadoma je vzplahotal iz globeli mogočen orol strmo navzgor v purpurno svetlobo. Kraljevsko so se širila njegova črna krila. Ljudje ob ognju so utihnil. Drug za drugim so prisluhnil sladkim zvokom sarange. Mož

ob breznu in plavolasa žena sta molčala in mislila... in zvezde noči so se iskrile v svoji večni luči...

Večer je prišel, dvignile so sence se gori k beli Himalaji. Zemeljska noč je sanjala o boju, zmagi,

o zlatih slavjih, činih drznih. Višavje pa žari kot sončna kri v gorovju skalnem na obloku, kakor da v tisočeri bolečini ljubezen sama se upeljuje.

»Agnes!« je dahnila Beata.

Polna spoštljive plahosti je prišla roka Henryja Forresta njeno in držala njene prste, jih držala z nežnim, trdnim stiskom. Beata mu je ni odtegnila...

Bila je globoka noč. Dolgo, dolgo so molčali ljudje v samoti. Od nekod iz gozdov je vel blag vonj; damarske smreke so šumele v vetru. Kakor iz rahlega prozornega stekla se je zdela temina... bilo je, kakor da bi imela zemlja svojo lastno luč, kakor da bi svetile gore iz svoje notranjosti...

V prepadih in globelih je rasla in so širila bela megla in čarala koprenaste, pravilne postave...

Še enkrat je dvignila Mawasa lok čez sarangi... boleč ton je vztrepetal skozi tišino... odmaknjeni trdim stvarem sveta, hrepeniš po čudežu, otroško verni in pobožni... tako so prisluškovali ljudje v daljavo...

(Dalje)

Novice

Prekmurska metropola se stalno veča

Pred vojno je bila Sobota še vas z gradom, okrog katerega se je širil večhektarski gozd s stoletnimi hrasti. Z novimi mejami pa se je spremenil njen pomen in s tem tudi njeno lice, ki dobiva vedno bolj značaj odprtega, širokega panonskega mesteca. Uradni in industrija, ki je še sicer prešibka za toliko delovnih rok kot jih je tukaj, ustvarjajo v sredi mesta nadstropne hiše, ob roboh pa hišice s kmeti. Od vseh slovenskih mest pa se loči Sobota po tem, da se gradi po načrtu in ne ti po njej. To je opazno šele v zadnjih letih, ko je občina s sedanjim županom odkupila bivše Sparijevo posestvo ter ga razparcelirala. Na teh parcelah stoje že mnoge stavbe in bodo še nekatere važne javne zgradbe, kakor gimnazija in velika 20 stanovanjska hiša.

Od leta 1935. pa do 1940 je bilo izdanih nad 250 gradbenih dovoljenj.

V preteklem letu pa je bilo izdanih 39 gradbenih dovoljenj za pritlične, zvečine uradniške hiše, 5 eno-, 2 dvo- in 1 trinadstropno zgradbo. Sobota se je torej povečala za 47 stavb, od katerih še niso vse dograjene, med njimi 12 dvosobno stanovanjska železničarska hiša in nova trinadstropna osnovna šola ob cesti kralja Petra. Z 22 učilnicami bo zadovoljevala Soboto pri še pomnoženem naraščanju več kot 50 let. S kuhinjo in posebnim hodnikom,

kjer bodo revni dobivali mleko, posebno učilnico za rokodelski pouk, z veliko telovadnico opremljeno z odrom za proslave, bo spadala med najmoderneje šole v Jugoslaviji. Kaj pa bo s pretesnim gimnazijskim splotjem, je še vprašanje kredita ali soboške podjetnosti.

Kljub tej veliki rasti je še vedno veliko pomanjkanje stanovanj. Zatorej je nujno, da občina čimprej zgradi dom, v katerem bodo tudi stanovanja.

Poplave vsepovsod

Zaradi južnega vremena se sneg naglo topi. Iz raznih krajev Slovenije prihajajo poročila, da so reke in potoki prepavili polja in ceste. Sava je močno narasla. Tudi vodostaj Drave je že preko normale. Še huje pa je ponekod na Hrvaškem in v južnih krajih naše države. Velika

poplava je v okolici Subotice, kjer je voda porušila okoli 20 hiš. Močno grozi tudi Kolpa, ki je poplavila že ogromne komplekse zemlje. V okolici Petrinje je promet zaradi poplav močno oviran. Ponekod je na cestah nad pol metra vode.

Razvoj podeželskega gasilstva

V nedeljo je imela gasilska četa v Križevcih redni občni zbor s proslavo rojstnega dne princa Tomislava, pokrovitelja gasilcev. Občni zbor je vodil predsednik gospod O s t e r c. Preteklo leto so morali biti gasilci v stalni pripravljenosti, ker so to zahtevali pogosti požari na Murskem polju. Saj so baš križevski gasilci obvarovali poslopj in imetja za preko milijon dinarjev. Letos bodo križevski gasilci proslavljali 50letnico obstoja in bo 15. avgusta velika svečanost. Renovirali bodo gasilski dom in prizidali stolp za sušenje cevi.

GASILSKA ČETA TRBOVLJE-TRG je v nedeljo imela 54. občni zbor pod vodstvom predsednika g. Bregarja. Četa

šteje 56 aktivnih in 160 podpornih članov. Ima podmladek z 11 nadbudnimi gasilci ter 2 oddelka gasilcev vojnih obveznikov tretjega poziva. V tajniškem poročilu se je zrcalila velika aktivnost moderno opremljeno čete; blagajnik pa je zborovalce razveselil s poročilom, da je na novi orodjarni, ki je bila obremenjena z 80.000 din, samo še 20.000 din dolga. Občino je za zboru zastopal podžupan g. Plevšek, Gasilsko župo pa g. Ule. — Gasilci so izročili diplomu častnega članstva svojemu vzorniku, župnemu starešini g. Gučeku Francu, zbor pa je imenoval za novega častnega člana tudi g. Naglavca Jura, prvega borca za uvedbo slovenskega poveljevanja v tukajšnji četi. Na koncu so bile razdeljene diplome tudi tekmovalcem z gasilskega kongresa.

Begunci iz Albanije v Kotoru

Te dni so ponovno pripeljali v Kotor skupino beguncev, ki so zapustili Albanijo in prešli na naša tla. Vsi so Arbanasi, ki jim po dobro ohranjenih zelenih oblekah ni videti, da bi se bili udeleževali bitk. Begunce so s parnikom prepeljali v Hercegnovi, od koder so nadaljevali vožnjo z vlakom.

HIDROPLAN V BARU

Potniki, ki prihajajo iz Bara, so pripovedovali, da je v tamkajšnjem pristanišču pristal trimotorni hidroplan tujega porekla. Pristati je moral zaradi slabega vremena. Pilot in ostali člani posadke so se javili našim oblastem. Vihar je nosil hidroplan po morju, vendar so ga rešili.

DVA ZABOJA VOJNEGA MATERIALA

je naplavilo morje pri otoku Lopud. V zabojih so bili zračni torpedi tujega porekla. Material so izročili našim vojaškim oblastem.

Na otoku Mljetu pa je morje naplavilo truplo nekega italijanskega vojaka. Pokopali so ga z vojaškimi častmi.

JELENJA DRUŽINA SE JE ZATEKLA NA KMETSKO DVORIŠČE

Hud mrz in glad sta pred dnevi prisilila lepega jelena in štiri košute, da so zapustili planine in se zatekli na dvorišče nekega gostilničarja v Novski. Jelenja družina je bila zelo krotka in se je dala ujeti. Dobrosrčni gostilničar jo je spravil v ogrado in jo nakrmil s senom. Živalice so bile srečne in so se že v nekaj dneh tako udomačile, da so ljudem ledje iz rok. Jelena in košute bodo spravili v zagrebški živalski vrt.

Bolnik - živ časopis

V Bogatiču leži že 25 let na bolniški postelji 41 letni Ranko Martinovič, ki je žrtev svetovne vojne. Ker je dosti inteligenčen in še vedno tesno priklenjen na življenje, je naprosil sovaščane, da mu dnevno prinašajo raznovrstne časopise. Zvečer se vsa vas zbere po končanem delu v sobi

okoli Rankovičeve bolniške postelje in bolnik jim pripoveduje o vseh svetovnih dogodkih. Vaščani so z „živim časopisom“ zelo zadovoljni, ker imajo za čitanje premalo časa, zvečer pa je škoda luči in oči. Zato rajši poslušajo bolnika, ki jim neutrudljivo pripoveduje, kaj je po svetu novega.

o **Premeščeni so:** poštna uradnica Ana Kokol iz St. Ilje v Slov. goricah k pošti Maribor II., prometni uradniki Jernej Primožič s postaje Martinice—Pavlovo k železniški direkciji Beograd-sever, Jurij Perdije-Mušin iz Poljčan v Dobravo—Vintgar, Ivan Vukšič iz Sevnice na Jesenice, Anton Omerza iz Brežice v Rajhenburg, Edvard Kocjan iz Dobrave—Vintgarja v Poljčane, Ivan Ravlar iz Beograda v Sevnico, Fran Kos iz Jesenic v Ptuj, Josip Divjak iz Hrušice v Ormož, Vinko Sušin z Zidanega mosta v Ljubljano, Ivan Majcen z Brega v Smartno ob Paki, Stanislav Bervar iz Trbovelj na Breg in Janez Bole iz Rajhenburga v Zidani most.

o **Služba cestarja** je razpisana pri okrajnem cestnem odboru v Dravogradu za cesto Vuzenica—Muta—Gortina in za dovozno cesto k železniški postaji Vuzenica—Muta. Prošnje je vložiti do 10. februarja pri okrajnem cestnem odboru v Dravogradu.

o **Socialni odsek za zimsko pomoč v Slovenski Bistrici**, ki se je ustanovil novembra minulega leta, dela s polno paro, da izvrši nalogo, ki si jo je zadal ob svoji ustanovitvi.

Celle

Koncert slovenske klavirske glasbe

V četrtek zvečer je bil v mali dvorani »Uniona« koncert mladinske klavirske glasbe slovenskih komponistov, ki ga je priredilo Društvo jugoslovanskih glasbenih avtorjev »Ujmac«.

Že samo dejstvo, da premore naša klavirska literatura mladinskih skladb za en cel večer, je zelo razveseljiv pojav in kaže, da se naši skladatelji vedno bolj in bolj posvečajo tudi instrumentalnemu ustvarjanju. Koncert sam pa nam je dokazal, da je tudi kvaliteta našega mladinskega klavirskega opusa take stopnje, da lahko v lepi meri zamenja tujo tovrstno literaturo, na katero so bili naši koncerti in produkcije doslej navezani.

Sporod, ki je obsegal 16 avtorjev raznih smeri z nad 30 skladbami, je mojstr-

sko podala ga. Marta Osterc-V al j a l o. Vse skladbe je igrala na pamet, kar je v veliki meri pripomoglo k poglobljenemu podajanju, s čimer je umetnica pritegnila tudi vse navzočne. Gospa je prejela tudi dva šopka in bila deležna prisrčnega odobravanja, da je morala na koncu še eno skladbo dodati.

Med izvajanimi skladbami so bila tudi dela celjskih skladateljev C. Preglja in Mirce Sancinove, katere odlična Uspavanka je bila sprejeta z velikim odobravanjem; enako tudi Valček, ki ga je ga. Osterc dodala.

Bil je zelo lep umetniški večer. V polni meri bi zaslužil častnejši obisk naše javnosti, ki bi morala pokazati večje zanimanje za delo naših skladateljev.

o **Mariborsko gledališče** bo gostovalo v Celju v petek 7. februarja, ob 20. z burko s petjem v 3 dejanjih „Habakuk“, ki jo je napisal Celjan dr. Dobovišek, uglasil Radovan Gobec, sol. upr. v Jurklostru. Gledališče je za to predstavo že razprodano, ker pa je zanimanje zelo veliko, se je gledališka uprava odločila še za drugo predstavo, ki bo predvidoma v sredo, 12. febr. Predstave bodo izven abonmaja. Vstopnice se naj za prvo predstavo dvignejo v Slomškovi tiskovni zadrugi, kjer se dobijo vstopnice tudi za drugo predstavo.

o **Potreba novega mostu.** Prejeli smo: V Pečovniku v celjski okolici je premogovnik »Bohemija«, ki se je v zadnjih letih močno razvil in se ga lahko prišteva med velike rudnike v Sloveniji. Iz rudnika dnevno izvažajo s tovornimi avtomobili in ostalimi vozili na vse strani velike količine premoga. Ves ta premog se mora odvažati po cesti pod Starim gradom, tudi količine namenjene v smeri proti Laškemu, kar je zelo zamudno. Rudarji, ki so v rudniku zaposleni z one strani Savinje, morajo delati velike ovinke, da pridejo v rudnik. Nujna potreba bi bila, da bi se zgradil nov most, ki bi vezal Pečovnik z drugo stranjo Savinje v smeri proti poluskemu kamnolomu. K stroškom bi gotovo prispevali tudi rudnik, apnenik in drugi zasebni interesenti. Prevoz premoga bi bil zelo skrajšan in bi se tak izdatek kmalu povrnil. Važen bi bil most še za ostali promet med temi kraji. Razbremenjena bi bila cesta iz rudnika do mostu Voglajne, ki zaradi preobremenitve močno trpi in je pod Starim gradom na nekaterih mestih že za vožnjo naravnost nevarna. Pred nekaj dnevi je bil

o **Trbovlje.** Volivni imeniki se spopolnjujejo tekom januarja na občini. Opozarjamo zlasti one, ki so se vrnili preteklo leto od vojakov, kakor tudi one, ki so postali 1940. polno letni, da se prikladijo za vpis v imenik. — Naročila za valilna jajca sprejema do 27. t. m. občinski urad. Cena komadu je 1 din.

o **Novo tiskarno** je dobila Sobota. Imenuje se „Tiskarna svete Družine“, kamor so se preselele tudi „Novine“.

o **Ker je Sobota** sama zelo pasivna, kar se tiče gledaliških prireditvev, je zanj potrebno, da vsaj uredi redna gostovanja mariborskega poklicnega ali katerega drugega diletantskega gledališča. Najbolj je dolžno skrbeti za severno mejo mariborsko, ki bo 29. t. m. gostovalo v Soboti v Sokolskem domu s Kozakovo „Lepo Vido“.

o **S kropom se je polila** p oxsem telesu 3 letna delavčeva hčerka Rezika Peterlinova iz Komende.

o **Murska Sobota.** Napredovala sta oba prekmurska okrajna načelnika dr. F. Bratina iz Sobote in Stanko Vertovšek iz Lendave. — Dorrer Marijan, profesor na soboški gimnaziji, se je poročil z gđ. Kremžar Silvo. — Za asistenta na tehnični fakulteti ljubljanske univerze je imenovan Dorrer Marijan, dosedanji profesor soboške gimnazije. Službo bo nastopil po prvem polletju.

o **Sv. Trojica v Slov. goricah** je zopet doživela veseli dan. Veseloigra „Nedolžni lahkoživec“ je razveselila vse gledalce. Splošne pohvale je bil deležen Zmave Andrej, ki je igral glavno vlogo. Nadalje so igrali Bojan Dren, Golob Ernest, Spendan Stefan, Križnič Vilma, Pogačnik Emica, Mihorič Marica, Zorec Edita in Kobal Pavla. Največ k uspehu in lepoti igre je pripomogel režiser Jože Križnič. Ponovitev „Nedolžnega lahkoživeca“ bo v nedeljo, 26. t. m., ob 15. v dvorani Ernesta Goloba.

o **Odjuga je nevarna.** V bližini Sv. Trojice v Slov. goricah so zaradi močne odjuge zdrknili trije avtobusi s ceste. Tako je začasno bil pretrgan avtobusni promet z Mariborom, Mursko Soboto in Ljutomerom.

Ptui

o **Združenje obrtnikov** v Ptuj, ki šteje 513 članov, je imelo v Mladiki I. občni zbor. Vodil ga je predsednik g. Brus iz Spuhlje. Tajnik združenja g. Jakončič je poročal, da je vpisanih 181 pomočnikov in 307 vajencev. Novi preračun predvideva 37.200 din. Članarina se deli na 3 kategorije: I. 200 din, v II. 100 din in III. 30 din letno. Inkorporacija za I. kategorijo je 1000 din, II. 750 din in za III. 500 din.

Celle

Koncert slovenske klavirske glasbe

V četrtek zvečer je bil v mali dvorani »Uniona« koncert mladinske klavirske glasbe slovenskih komponistov, ki ga je priredilo Društvo jugoslovanskih glasbenih avtorjev »Ujmac«.

Že samo dejstvo, da premore naša klavirska literatura mladinskih skladb za en cel večer, je zelo razveseljiv pojav in kaže, da se naši skladatelji vedno bolj in bolj posvečajo tudi instrumentalnemu ustvarjanju. Koncert sam pa nam je dokazal, da je tudi kvaliteta našega mladinskega klavirskega opusa take stopnje, da lahko v lepi meri zamenja tujo tovrstno literaturo, na katero so bili naši koncerti in produkcije doslej navezani.

Sporod, ki je obsegal 16 avtorjev raznih smeri z nad 30 skladbami, je mojstr-

sko podala ga. Marta Osterc-V al j a l o. Vse skladbe je igrala na pamet, kar je v veliki meri pripomoglo k poglobljenemu podajanju, s čimer je umetnica pritegnila tudi vse navzočne. Gospa je prejela tudi dva šopka in bila deležna prisrčnega odobravanja, da je morala na koncu še eno skladbo dodati.

Med izvajanimi skladbami so bila tudi dela celjskih skladateljev C. Preglja in Mirce Sancinove, katere odlična Uspavanka je bila sprejeta z velikim odobravanjem; enako tudi Valček, ki ga je ga. Osterc dodala.

Bil je zelo lep umetniški večer. V polni meri bi zaslužil častnejši obisk naše javnosti, ki bi morala pokazati večje zanimanje za delo naših skladateljev.

o **Mariborsko gledališče** bo gostovalo v Celju v petek 7. februarja, ob 20. z burko s petjem v 3 dejanjih „Habakuk“, ki jo je napisal Celjan dr. Dobovišek, uglasil Radovan Gobec, sol. upr. v Jurklostru. Gledališče je za to predstavo že razprodano, ker pa je zanimanje zelo veliko, se je gledališka uprava odločila še za drugo predstavo, ki bo predvidoma v sredo, 12. febr. Predstave bodo izven abonmaja. Vstopnice se naj za prvo predstavo dvignejo v Slomškovi tiskovni zadrugi, kjer se dobijo vstopnice tudi za drugo predstavo.

o **Potreba novega mostu.** Prejeli smo: V Pečovniku v celjski okolici je premogovnik »Bohemija«, ki se je v zadnjih letih močno razvil in se ga lahko prišteva med velike rudnike v Sloveniji. Iz rudnika dnevno izvažajo s tovornimi avtomobili in ostalimi vozili na vse strani velike količine premoga. Ves ta premog se mora odvažati po cesti pod Starim gradom, tudi količine namenjene v smeri proti Laškemu, kar je zelo zamudno. Rudarji, ki so v rudniku zaposleni z one strani Savinje, morajo delati velike ovinke, da pridejo v rudnik. Nujna potreba bi bila, da bi se zgradil nov most, ki bi vezal Pečovnik z drugo stranjo Savinje v smeri proti poluskemu kamnolomu. K stroškom bi gotovo prispevali tudi rudnik, apnenik in drugi zasebni interesenti. Prevoz premoga bi bil zelo skrajšan in bi se tak izdatek kmalu povrnil. Važen bi bil most še za ostali promet med temi kraji. Razbremenjena bi bila cesta iz rudnika do mostu Voglajne, ki zaradi preobremenitve močno trpi in je pod Starim gradom na nekaterih mestih že za vožnjo naravnost nevarna. Pred nekaj dnevi je bil

slučaj, da je tam zgrmel voz s konji vred v Savinjo. K sreči je zadeva potekla brez večjih posledic. O zadevi naj bi pričeli razmišljati in jo čimprej realiziral.

o **Namestitev svetilke** na drugi strani »Grenadirjevega« mostu bi bila nujno potrebna. Po cesti mimo mostu je močan promet posebno v večernih urah. Vozila butajo v temi ob most, pa tudi za pešce je tema tam neprijetna. Prebivalstvo prosi, da bi se tej želji ustreglo.

o **V statistiki o konsumiranih alkoholnih pijačah v Celju** smo navedli, da je znašal konsum piva v minulem letu 493 hl. Pravilno mora biti 4493 hl. Konsum piva je napram letu 1939 narasel za 1753 hl.

o **Na Ljudskem vseučilišču** bo predaval drevi ob 20. pisatelj Miško Kranjec o temi »Književnost in njene naloge do sodobnosti«.

o **Od 1. julija do 31. dec.** je bilo v Celju najdenih več raznih predmetov. Najdeni predmeti so shranjeni pri predstojništvu mestne policije, kjer jih lahko lastniki dvignejo.

o **Ako želite kaj kupiti, prodati ali karkoli oddajte mali oglas v upravi »Večernik«** v Celju, Prešernova ulica 3 in uspeh ne bo izostal.

o **Obsojeni tatici.** Pred okrožnim sodiščem sta se zagovarjali 27 letna delavka Marija Kojc in 25 letna delavka Erna Bevc iz Celja radi tatvin v trgovinah. Dne 24. oktobra sta v dveh trgovinah v Celju ukradli ženske klobuke, 6. novembra pa sta v desetih mariborskih trgovinah kradli ženske klobuke, perilo in druge stvari Marija Kojčeva je bila obsojena na 2, Erna Bevčeva pa na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora, obe tudi na izgubo častnih pravic za dobo 3 let.

Zanimivosti

Admiral, ki je bil krščen pred „Viribus Unitisom“

Gradnja avstrijskega dreadnoughta brez vednosti parlamenta — Komedija grofa Montecucolija pred odličniki ob splavljenju v ladjedelnici Tržiča

Pomlad 1911 je imela Avstrija kaj slaven dan. V ladjedelnici v Tržiču, ob izlivu Soče je čakal dreadnought »Viribus Unitis« na trenutek, ko ga bodo porinili v morje. Svečano jasno nebo se je bočilo nad Jadrano, še bolj svečano je bila obrašena s črnožoltimi zastavami majhna tribuna, ki je čakala na slavne goste z vseh strani monarhije...

Tistega majniškega jutra se je zbrala v Trstu vsa visoka gospoda avstrijske visoke aristokracije. Pred zalivom so bile zbrane edince avstrijske mornarice, preizkušene že v bojih pri Helgolandu in na Visu. Mnogi mornarji so videli pred seboj svojo ožjo domovino, slovensko obal od Soče tja do Kopra. Nihče med njimi ni slutil, kakšno blamažo bo tega dne žel njih vrhovni poveljnik, admiral grof Montecucoli.

Izplovitev »Viribus Unitisa« je imela svojo čudno uverturo. Desetletje pove-

ljevanja admirala Montecucolia je bila doba moderniziranja avstrijske vojne mornarice. Flota je dobila moderne ladje, častniki in mornarji pa pouk o modernem pomorskem bojevanju. Izplovitev »Viribus Unitisa« naj bi bila krona Montecucolijevih uspehov. Preden je to dosegel, je moral obvladati ogromne težkoc s parlamentarnimi dunajskimi krogi. Ni bil človek, ki bi se dal hitro upogniti, tudi ne od zgoraj. To je dokazal posebno onega dne, ko je kot poveljnik avstrijskih vojnih ladij na Daljnemvzhodu prejel od nemškega cesarja Viljema II. visoko odlikovanje, pa brez vojnih dekoracij. Grof Montecucoli je odlikovanje lepo zavil v papir in poslal nazaj. Kmalu je prišel iz Berlina nov red, to pot z meči...

Gradnja »Viribus Unitisa« je imela tudi politično ozadje. Vsako leto dvakrat je moral avstrijski poveljnik mornarice podajati obračun pred dunajskim parla-

mentom. Ko je Montecucoli predlagal gradnjo štirih večjih vojnih ladij, so ga poslanci zavrnili. Mož kakor je bil, je sklenil, da prepusti gradnjo dreadnoughta tržiški ladjedelnici brez vednosti parlamenta. Opozicionalni člani so šele čez mesec zvedeli, kaj se na tihem gradi na Jadrano. Seveda se je dvignila proti Montecucoliju prava burja v parlamentu. Opozicionalni govornik je zahteval pojasnila, kako se more v Tržiču graditi vojna ladja, ne da bi poslanci vedeli za to. Med največjim razburjenjem se je dvignil admiral ter dejal, da njemu kot vrhovnemu poveljniku vojne mornarice ni ničesar znanega o gradnji kakega dreadnoughta...

Zdaj je bila zadeva še bolj zapletena. Interpelantom ni šlo v glavo, da bi admiral ne vedel o ladji, ki se gradi za njegovo mornarico. Miren kakor vselej je Montecucoli odvrnil, da je ladjedelnica v Tržiču privatno podjetje in da se njega

ne tiče, kaj gradi. Vojna mornarica ni naročila nobene ladja, morda gradi ladjedelnica dreadnought kot — rezervno...

V parlamentu je izbruhnil smeh, ko se je admiral tako odrezal. Montecucoli je res naročil ladjedelnici, naj gradi ladjo na lastne stroške, denar se bo kasneje že dobil. Lastniki so tak predlog sprejeli in po načrtu mornariškega ministrstva je

Avstrijski prestolonaslednik Ferdinand s soprogo, grofico Sofijo Hohenlohe

stal »Viribus Unitis« pripravljen na izplovitev.

Na tribuni pred ladjedelnico se je zbrala svečana družba avstrijske aristokracije, grofov in baronov ter generalov s perjanicami. Vsem na čelu je bila grofica Hohenlohe, soproga avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, ki je prevzela kumstvo nad 20.000 tonskim velikanom. Kmalu se je pred očmi nestrpnih gostov prikazala iz Tržaškega zaliva sem Montecucolijeva jahta. Ponosno je plula med vojnimi ladjami, razpostavljenimi pred zalivom Tržiča. Osem in šestdesetletni debeluški admiral je bil oblečen v gala uniformo, čez trebuh predpisani pas tako, da je bil videti kakor sod. Z drobnimi očmi je bradati mož pregledal ves položaj na obali, razpoznal že posamezne goste, ko se je jahta bližala bregu. V ozkem zalivu je bilo morje precej razburkano, zato so spustili mornarji čoln, v katerega je stopil Montecucoli. Popeljal se je k bregu, tam so admiralu ponudili roko, da bi laže stopil na breg. Toda ponosni grof je hotel pokazati pred vsemi odličniki, kako mlad je še. Naglo je stopil z eno nogo na suho, toda pri tem se mu je čoln odmaknil in admiral je telednih z vso težo v umazano morje.

Prizor je bil mučen, obenem pa smešen. Mornarji so le težko potegnili debelušca iz vode in ga vsega premočnega spravili na jahto. Tam se je admiral ves blede od jeze preoblekel, hudomušni poslanci, ki so bili navzoči, so pa dejali, da je hotela usoda tako, da je bil admiral krščen pred svojim dreadnoughtom, ki ga je tako na skrivaj gradil...

Incident ni prišel v novine, vendar so kmalu izvedeli po vsej monarhiji o njem. Praznovorni ljudje so kimali z glavami tembolj, ko je kmalu nato postal avstrijski vojni minister feldmaršallajtnant Moritz Ritter von Auffenberg. Temu je bila namreč ob mimohodu pred starim cesarjem v Sarajevu padla iz rok sablja, ko je ravno hotel čimbolj efektno pozdraviti svojega vladarja. Minister vojne, ki izgubi svojo sabljo, pa poveljnik vojne mornarice, ki se zvrne v morje — vse to so spravljali ljudje v slabo znamenje. Poraz na bojiščih ter torpediranje »Viribus Unitisa« potem, ko se je na njem že vila hrvaška zastava, naj bi jim dalo prav... —ine

Italijanska protiletalska obramba

Neznana mlada ljubezen Napoleona

Ko je 1794 bival Napoleon Bonaparte v Nici, se je nastanil v hiši bogate, ugledne družine trgovca Jožeta Laurentija. Ta je ohranil spomine na to dobo in jih v starosti izročil znanstveni reviji, ki je izhajala v Nici.

Zdaj piše revija »Revue des Deux Mondes«, da so bili odnošaji mladega brigadnega generala s trgovčevim družino zelo intimni. Od obeh hčera je bila zanj posebno privlačna mlajša 15letna Emilija, s katero se je nameraval celo poročiti. Star-

ši so se držali rezervirano, češ, da je Emilija za zakon premlada.

Kasneje je odšla Emilija iz »zdravstvenih razlogov« nekam na deželo. Napoleon je ni več videl. Poslovil se je zelo prisrčno od družine in ji pustil več dragocenih predmetov za spomin. Emilija se je 1798 poročila z odvetnikom Claude Baudoinom in je umrla 1840 kot mati treh otrok. — Njena slabo izdelana slika iz leta 1810. visi v muzeju Massena v Nici. Kaže ne posebno lepo deklet, ki pa ima zelo privlačne črne oči.

Živela je še 50 let po svoji smrti

Friderika Kniff, žena peka iz Holzgaua na Bavarskem, je dobila že v 28. letu popolnoma sive lase. Reva je osivela po strašnem dogodku, ki ga ni nikoli pozabila.

Ob rojstvu drugega otroka jo je zgrabil silovit krč. Obležala je kakor mrtva. Sorodniki so bili prepričani, da je mrtva. Dva dni je ležala doma na parah, prišla

je toliko k zavesti, da je videla vse, kar se dogaja okoli nje, ni pa mogla niti z najmanjšim gibom dokazati, da še živi. Pred njenimi zavestnimi očmi so gorele sveče, videla je moža in sorodnike, kako so se jokali ob slovesu, ko so hoteli pokriti krsto s pokrovom. Tedaj se ji je z nadčloveško močjo posrečilo, premakniti levo trepalnico tako, da so prisotni opazili. Rešila se je strašne smrti v jami. — Dogodek sam je pa tako vplival nanjo, da je dobila popolnoma sive lase. Preživela je 50 let svojo prvo smrt, zdaj je v 78. letu resnično umrla.

Nečimurnost kot življenjski eliksir...

Nečimurnost se večkrat očita ženskam kot grda napaka. Zdaj pa prihaja ameriški učenjak, ki trdi, da je nečimurnost vprav dobra lastnost, da celo prepotreben življenjski eliksir...

Mož je raziskoval razloge, zakaj žive ženske v mnogih deželah dalje časa kot moški. In je prišel do zaključka, da je temu vzroku nečimurnost, ki skrbi za to, da negujejo ženske sebe in ohranijo dalje časa zdravje. Skrb za telo, čeprav ne-

Ljubezen do samega sebe je pravilna le takrat, kadar ljubi človek v sebi svojo dušo. — (Tolstoj)

Kralj in kmet

Kralj Napolija Ferdinand II. (1810—1859) je rad zahajal nepoznan v okolico mesta. Pogovarjal se je s kmeti, da bi spoznal njih skrb in težkoče.

Nekoč se je ustavil pri kmetu, ki je imel izredno lep sadovnjak. Posebno se je zanimal za mako hruško. Kmet je počutil tujca o vsem, na kar je neznanec naročil, naj mu rezervira ves sad te hruške.

— Na kateri naslov naj pa pošljem hruške? je vprašal gospodar.

— Na kraljevi dvor v Napoliju!

Štirinajst dni kasneje je dospel kmet na kraljevi dvor. Izročil je vladarju res lepe, debele hruške. Kralj Ferdinand je z apetitom ugriznil v eno izmed njih, drugo pa je dal kmetu, naj je v družbi z njim. Kmet je potegnil nožič in začel hruško lupiti. Kralj ga je začuden vprašal:

— Čemu pa lupite hruško? Zakaj je ne jeste, kakor jaz?

Kmet se je lokavo nasmehnil in dejal:

— Ko sem obiral te hruške mi je ena izmed njih padla v gnojnico. Zdaj ne vem, katera je bila tista...

čimrna, da je velike higijenske koristi. Zagrizena pažnja, s katero negujejo ženske svoje roke, noge, zobe, dalje jutranja telovadba, kontrola hrane, pogoste kopeli, to vse so stvari, ki imajo direkten, blažilen vpliv na zdravje telesa. Ženska, ki se slabo oblači, ki zanemarija svoje telo, se bo počutila vse drugače, kakor ona, ki je elegantna, pa čeprav skromno oblečena in ki posveti negi telesa malo več časa, kakor običajno to more povprečna večina žensk.

Po prleški navadi smo jo zavili seveda najprej v gostilno in sicer k domačinu Verzelo, da poizkusimo, če toči pravo in pristno prleško kapljico. V gostilni je bilo že precej živahno in nekaj že veselih Muropljcev nam je poskrbelo za kratek čas.

Po kratkem odmoru smo se odločili, da gremo pogledati še drugam. Prišedši iz gostilne je naš prijatelj Lovrenc, znan vaški dobrodušnež in hudomušnež, predlagal, da si ogledamo mesto s taksijem, ki je stal pred gostilno. Ker je prijatelj Lovrenc obljubil, da bo nosil sam stroške predlagane vožnje, smo seveda brez pridržka pristali na njegov predlog. Po kratkem barantanju s šoferjem smo odbrzeli po Stolni ulici na Glavni trg.

Okrog polnoči, že dobre volje in pozabljač joč na bridkosti slovesa na domu in ne brigajoč se več, kaj mislijo naše žene in kaj delajo konji, nas je prijatelj Lovrenc se povabil v neko gostilno v Košakih. Zasedli smo zopet avto, ki nas je vozil izredno poceni in obiskali nekega Lovrenčevega znanca. Ker pa je bil ta znanec že preveč »fajhten«, nismo bili z njim zadovoljni. Spili smo liter mariborskega cvička in se po kratkem presledku odpeljali nazaj v mesto.

Ura na mariborskem kolodvoru je že kazala eno po polnoči. Toda nobeden še ni bil zaspal.

(Dalje jutri.)

— Zdaj mi je dovolj, gori ali dole, klavir je tako ali tako zavarovan in premijo za ta mesec sem tudi že plačal!

Vladimir Kreft:

Kmetje v baru

Tretjega septembra zjutraj smo sprejeli od občine osvestila za oddajo konj na vaje. Vsi smo bili radi številnih pozivov razburjeni in naše žene so se žalostne vrtele okrog nas, mnoge izmed njih s solzami v očeh.

Ker je bila tisti dan nedelja, je bil nemir v nas še večji: za nas je nedelja praznik počitka in vsak dogodek, ki moti ta kratek počitek, neprijetno dirne človeka, ki more šest dni neprestano in težko delati. Toda zapoved je zapoved in tako smo se vsi, ki smo mogli dati konje na vaje mariborski vojaški oblasti, že v nedeljo dopoldne pripravljali za odhod. Nekaj časa smo še sicer stikali glave in tuhtali, kako bi se lahko izmuznili, ko pa smo nazadnje spoznali, da naši možgani ne morejo najti odlašajoče rešitve, smo šli vsak na svoj dom.

Nekateri kmetje so že odšli na mesto poziva v nedeljo popoldne, večina pa jih je odšla od doma v ponedeljek zjutraj.

Slovo je bilo veselo in žalostno. Moški so bodrili svoje žene, žene pa so se kljub tej tolažbi nakremženih obrazov poslovile od svojih mož.

V ponedeljek zjutraj smo bili že vsi

zbrani na določenem mestu. Eni so konje prignali, drugi so zopet prijezdili, vendar so se nam ti pritoževali nad neprijetnostjo takšnega sedenja, tretji pa so se pripeljali z vozovi.

Kmet Slana iz Bolehnečic je bil naš komandant. Občina mu je izročila nas v varstvo z naročilom, da konje preda vojaški oblasti. Kmet Slana je s ponosom opravil naloženo mu službo: z listinami v rokah je hodil od gospoda do gospoda, toda nobeden se ga ni usmilil.

Tudi mi, ki smo s konji čakali, smo ga neprestano dregali, češ kakšen komandant je, da nas pusti tako dolgo čakati. Siromak se je zato še bolj tr: "I da izvrši svojo nalogo v zadovoljstvo nas in domovine. Toda ko je videl, da je ves njegov trud zaman, nas je zapustil in s seboj odnesel tudi dokumente. Komaj pa je naš vodja odšel, že je prišel neki vojak in zahteval naše listine.

Tako smo morali v ponedeljek zvečer ostati v Mariboru. Konje smo spravili v hleve, jim dali nekaj svojega sena ali ovsu, nekaj pa tudi tujeja, kakor je pač prilika nanesla in potem smo se nekateri odločili za krajši sprehod po mestu.

Maribor

SSK Maraton je vstopil v 11. leto delovanja

Precej tiho in neopaženo je letos poteklo 10. leto delovanja SSK Maratona v našem mestu. Klub je nameraval svoj jubilej proslaviti z večjimi prireditvami, ki pa so žal morale izostati. Današnje težke razmere so tako tudi v sportnem življenju terjale svojo žrtev. Klub je zaključil svoje jubilejno leto z 11. občnim zborom, ki ga je vodil predsednik inž. Lah Ivan. Uvodoma so navzoči počastili spomin dolgoletnega prvega klubovega predsednika dr. Alfonza Wankmüllerja ter prosvetnega ministra dr. Antona Korošca.

Poleg predsednika so poročali še tajnik Matela, blaginjski Poženel, F. Smerdelovo gospodarstvo poročilo je prečital v njegovi odsotnosti tajnik Matela; poročilo o delovanju raznih odsekov so podali J. Smerdel za lahko atletiko, Vidic za težko atletiko, Kebrič za zimski sport, Štruel za kolesarski odsek, Majcen za šahovski odsek, Poldo Lovšetova za damskega, poročilo načelnika plavalnega odseka dr. Rostoharja je v njegovi odsotnosti prečital tajnik Matela. Iz poročil je razvidno, da ima klub 3 ustanovne, 107 rednih ter 36 podpornih članov. Goji

sport v sedmih sekcijah, ki prav lepo napredujejo. Med njimi je bila najagilnejša v lanskem letu lahkoatletika, za njo pa težkoatletika, ki si je priborila prvenstvo Slovenije. Denarni promet je lani znašal 26.904,25 din.

Po razrešnici odstopajočemu odboru na predlog ravn. Lekana so bile volitve. Izvoljena je bila nova uprava s predsednikom dr. Alojzijem Zorkom na čelu. V odboru so številni priznani sportni delavci.

Epilog smrtne nesreče v tovarni pred sodiščem

Pred sodnikom poedincem se je zagovarjal 39 letni obratovodja Karel Kancler, zaposlen pri tvrdki Ježek v Melju zaradi prestopka proti varnosti ljudi. Med opoldanskim odmorom 8. maja 1940 se je v mehanski delavnici smrti ponoševal strugarski vajenec Ivan Pezdirc. Pri ogledovanju rezalnega stroja je prišel v dotik z električno žico, na kateri je tik ob stroju visela svetilka. Gornji del žice je tako zvisela delovniška žica. Ker je bil ta prekratek, svetilka se je namreč uporabljala za osvetljevanje dveh strojev, se je podaljšal s tem, da je bila dodana navadna izolirana žica, ovita z gumijasto plastjo in opletena z bombažno tkanino. Na ta način podaljšana žica je visela ohlapno od stropa in vodila k svetilki v pentlji, katere najvišja točka je bila oddaljena od tal le okoli 90 cm. Ob pentlji je bila žica odgrnjena v dolžini 5-10 cm. Na tem mestu se je Pezdirc po nesreči dotaknil žice. Udari ga je močan električni tok. Čeprav so na kličce na pomoč sodelavci žico prerežali ter so nezavestnega poskusili nato reševalci in zdravnik vrniti k življenju, je bilo vendar vse zaman.

Strokovna preiskava je ugotovila gornje nepravilnosti pri napeljavi žice, zagovarjati pa se je moral zaradi tega obratovodja Kancler, ki je prijavljen kot odgovorni uradnik za tehnično obratovanje.

Obtoženec se je zagovarjal s tem, da se je nesreča zgodila v opoldanskem odmoru, ko ni bil navzoč, nadalje pri stroju, kjer pokojni ni imel ničesar iskati. Ker se je vrnil komaj istega dne z orožnih vaj, naprav v delavnici še ni utegnil pregledati. Obremenjuje ga pa, da je vseeno, v kakšnem času se je nesreča zgodila, ker morajo biti naprave vedno tako instalirane, da ne predstavljajo nevarnosti za življenje. Dalje je bila svetilka montirana proti predpisom, ne bi se smela uporabljati za razsvetljavo dveh strojev, dopustil pa je tudi, da so ostale varovalke neodvite, odnosno tok neprekinjen, čeprav so bile vse žarnice razen gori omenjene odstranjene. K slednjemu navaja obtoženec, da so ostale varovalke neodvite, ker bi utegnili tok vsak hip rabiti za razsvetljavo.

Obratovodja je bil obsojen na 3 mesece zapora, pogojno na 2 leti.

Neprevidno ravnanje z lučjo

S prižgano lučjo se je na tezenskem kolozdvoru preveč približal cisterni z bencinom 27 letni kretnik državnih železnic Jože Cestnik. Zaradi tega se je vnel bencinski plin ter je dobil precej težke opekline po rokah in po obrazu.

PLAČEVANJE Z DAVČNIMI ZNAMKAMI

Davčna uprava za mesto Maribor razglašča, da je plačevati specialni doprinos od 1. decembra 1940 dalje z naloženimi znamkami, in sicer bodo morali delodajalci, ki plačujejo uslužbenski davek v znamkah, plačevati tudi specialni doprinos v znamkah. Ostali delodajalci, ki plačujejo uslužbenski davek v gotovini, bodo plačevali še ta davek naprej v gotovini. Posebne znamke za specialni doprinos se prodajajo v trafikah. Opozarjamo obenem vse delodajalce, da morajo predložiti do 31. I. 1941 vse knjižice za uslužbenski davek na pregled.

m Z redom sv. Save IV. razreda je bil odlikovan župnik Andrej Bračič v Limbušu pri Mariboru.

m V poročilu o nedeljskem „Gautagu“ nemškega Kulturbunda, ki smo ga posneli dobesedno po „Slovencu“, je bila trditve, da spada mariborski dnevnik „Mariborer Zeitung“ med „Kulturbundovo“ časopisje. Ker ta trditve ne odgovarja dejanskemu stanju, popravljamo zahtevno poročilo v tem smislu, da list „Mariborer Zeitung“ ni uradno glasilo „Kulturbunda“.

m Ljudska univerza v Mariboru. V petek, 24. I. m., bo predaval univ. docent dr. Anton Trstenjak iz Ljubljane o zelo zanimivi in aktualni temi »Človek in vojna«.

m Kljub slabim časom — poštenost nad vse. Naša naročnica ga. Pliberškova z Aleksandrove ceste se je te dni vrnila zvečer z vlakom ter na kolozdvoru primerjala svojo zlato zapestno uro s kolodvorsko. Ko je odpirala hišna vrata, je s ključji vrgla uro iz torbice na tlak. Še preden je opazila izgubo ure, je izvedela, da je nekdo iz rodbine trg. Brečka, ki stanuje v isti hiši, našel neko uro ter jo oddal hišni upraviteljici, kjer jo je po točnem opisu ure dobila takoj nazaj. Res omebe vreden slučaj poštenosti v današnjih časih.

m Celokupni orkester Glasbene Matice bo izjemoma drevi ob 20. obvezno vajo v običajnih prostorih.

m Okrajni cestni odbor v Mariboru bo imel svojo proračunsko skupščino 28. januarja, ob 10. dopoldne v poslovnih prostorih na Koroški cesti 26/II.

m Nogo si je poškodoval pri padcu po stopnicah 16 letni gojencec banovskega doma v Mariboru Miloš Troha.

m Tri nahrbtnike je odnesel z deske izpred trgovine trgovcu Andreju Osetu na Koroški cesti neznan storilec. Nahrbtniki iz zelenega lanenega platna so vredni 150 dinarjev.

m Denarnico je položila na prodajalno mizo v neki trgovini na Glavnem trgu zasebnica Marija Tancerjeva iz Trstenjakove ulice, medtem ko je plačevala. To priliko je neznan osebja izkoristila ter ji odnesla denarnico s 1525 din. Kot storilka pride v poštev neka mlajša ženska, ki jo na videz poznajo.

m Dve lažji nesreči je povzročila s svojo malomarnostjo hišnica v Slovenski ulici 37, ki kljub opominom ni očistila pločnika. Na poledenem hodniku za pešce sta padli zaradi tega predvčeršnjim dopoldne zasebnica Klet Apolonija iz Mlinske ulice ter upokoženčeva žena Kristina Bratuša, ki sta se laže potolkli, imata pa tudi škodo zaradi nakupljenih živil, ki so se jima raztresle po pločniku. Hišnica se je z oškodovankama glede povračila škode poravnala.

m Nepoštena služkinja. Hišna posestnica Olga Schmučerjeva v Metelkovi ulici je imela do septembra 1940 v službi kot služkinjo Jožefo Jevšenjakovo, ki je sedaj baje v Zagrebu. Ker je po njenem odhodu pogrešala razne stvari, jo je prijavila oblasti že v novembru. Sedaj pa je ponovno odkrila, da ji manjka razno perilo, moška črna zimska suknja, srebrna žepna ura, namizna ura itd. v skupni vrednosti nad 5000 din.

m Pod voz je padel 19 letni delavec Oton Dunža iz Sp. Radvanja ter si poškodoval roko.

m Pri stroju v tovarni si je po nesreči poškodoval roko 35 letni tovarniški delavec Jože Leber iz Slivnice.

* Restavracija „GRAJSKA KLET“ danes KONCERT.

* Proti kašlju priporočamo „RAVE“ prsne karamele. Originalen zavojček din 5.— v apotekah. Zahtevajte izključno prsne karamele iz domače tvornice „RAVE“.

* Grafolog Karmah ostane samo do sobote, 25. I. m. v Mariboru. Obiske sprejema v hotelu Zamorc.

* Beležne — namizne koledarje dobite najceneje v knjigarni in papirnici „TIŠKOVNE DRUŽBE“ z o. z., Maribor, Cankarjeva 1. Telefon 25-45.

KUPUJTE

V TISKOVI DRUŽBI Z O. Z.

Maribor, Cankarjeva 1

Telefon 25-45

m Nočno lekarniško službo bosta vršili od 18. do vključno 24. jan. Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85, ter lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Narodno gledališče

Četrtek, 23. jan.: zaprti („Na dnu“ Goštanje v Ljubljani).

Petek, 24. jan.: zaprti.

Sobota, 25. jan., ob 20.: „Habakuk“. Red C Nefelja, 26. jan., ob 15.: „Na cesaričin ukaz“. Zadnjič. Znižane cene. — Ob 20.: „Lepa Vida“. Zadnjič.

Prihodnja dramska novost bo ena najbolj zabavnih Nušičevih komedij „Sumljiva oseba“ v Skrbinski režiji.

Kino

* Grajski kino. Danes izborna veselogra „Moja hčerka živi na Dunaju“. Smeh. Zabava. Hans Moser.

* Esplanade kino. „Balalajka“, največji filmski rekord z Eddy Nelsonom in Ilono Masseyovo. Film razkošja, očarljivih melodij, glasbe, napetih dejanj. Pozor! V sled velikega navala prosimo, da se vstopnice telefonsko ne rezervirajo, temveč kupijo v predprodaji.

* Kino Union. Od danes do vključno četrtka „Neapulj prošlih časov“. z Emo Gramatico. Muzika in pesmi.

Vreme v 1940. letu v Mariboru

V SPLOŠNEM JE BILO LANSKO LETO PRECEJ MRZLEJŠE IN S PADAVINAMI BOGATEJŠE KOT PREDLANSKI.

Povprečna toplota je v minulem letu znašala 7,5° C, povprečna maksimalna 12,4 in povprečna minimalna 2,2° C. Najvišja maksimalna toplota se je dvignila 26. avgusta na 29,2° C in najnižje je padlo živo srebro 15. februarja, ko je toplomer pokazoval —28,3° C. Razlika med najvišjo in najnižjo toploto je tedaj lani znašala 57,5 stopinj. Vročih dni s toploto 25 stopinj in še več je bilo naštetih 37. Mrzlih dni s toploto pod ničlo 137, zelo mrzlih s toploto izpod 10 stopinj pod ničlo pa 59 dni. Maksimalna dnevna toplota se je nahajala pod ničlo celo 58 dni, kar dokazuje, da je bilo leto res hladno.

Predlansko leto je bilo toliko toplejše, ker je povprečna toplota dosegla 10 stopinj, mrzlih dni je bilo precej manj, in sicer samo 104, vročih dni pa skoro še enkrat več.

Lani je 135 dni deževalo in 44 dni snežilo. Letna višina padavin je dosegla 1130,6 milimetra. Povprečno je padlo na posamezen mesec 94,3 mm ali okrog 3,1 mm na posamezen letni dan.

Najbolj moker je bil mesec september, katerega preobilno deževje je povzročilo občutno škodo vinogradnikom, pa tudi raznim jesenskim pridelkom je škodovalo. Najbolj suh mesec v letu je bil december. Na najbogatejši deževni dan je padlo 55,8 mm dežja. Snežna odeja je pokrivala zemljo 107 dni in je dosegla svojo maksimalno višino z 48 centimetri.

Povprečni zračni tlak je v minulem letu znašal 737,0 mm, maksimalni 756,2 in minimalni 716,1 milimetra.

Povprečna oblačnost neba je lani pokazovala 6,1 z oblaki zastrtega neba. Pretežno jasnih je bilo zabeleženih 68 dni, med temi 20 popolnoma jasnih, pretežno oblačnih pa 134 dni. Zanimivo je pri tem povedati, da je bilo predlansko leto glede oblačnosti skoro popolnoma enako lanskemu. Pretežno najbolj jasn je bil lani mesec julij, najbolj oblačen pa maj.

Lani je bilo v celem letu 46 brezvetrov-

nih dni. Najbolj tih je bil februar, najbolj vetroven pa mesec junij, zato tudi toplota v istem mesecu ni mogla toliko priti do svojega pravega učinka. V splošnem je lani kakor tudi predlani prevladoval južni, potem pa zapadni veter, najmanj pa se je občutil severovzhodnik.

Da bi bil pregled lanskega vremena še popolnejši, omenjamo sledeče vremenske pojave: imeli smo 23 dni s slano, 21 dni z nevihto, med temi 2 dneva s točo, 18 dni z gosto meglo, ko se je videlo do 1 km in 56 dni z redko ali slabo meglo, ko se je videlo v razdaljo 1 do 4 kilometre.

m Mesto venca na grob g. Ane Kukovčeve je poklonil banski svetnik Franc Ratej 200 din za Dijaško kuhinjo in davčni upravitelj Otmar Meglič prispevek Protituberkulozni ligi.

Kulturno delo studenške sokolske knjižnice

V današnjih težkih časih je pač vsakemu potrebno malo razvedrila, ki mu ga v najcenejši in najprimernejši obliki nudi lepa knjiga. V njej lahko najdeš dragocenega prijatelja in koristnega svetovalca. V našem izrazito delavskem predmestju Studencih vrši važno nalogo v kulturnem in socialnem pogledu na tem polju Javna sokolska knjižnica, ki je v zadnjem letu še prekosila svoje dosežke uspehe. Knjižnica, ki bo praznovala letos svojo 20 letnico, je bila ustanovljena v skromnih razmerah ter je prvotno izposojala knjige samo Sokolom. Začela je s 120 knjigami, ki jih je večinoma podarila Ciril-Metodova družba. Po 10 letih delovanja pa se je preuredila v javno knjižnico ter odtlej dosegla še večji razmah.

Knjižnica šteje sedaj 8111 knjig, ki so razdeljene v 10 skupin, razpolaga pa tudi z lepim številom raznih revij ter drugega čtiva. Začela knjig se stalno izpo-

polnjuje, nabavi se sproti vsaka novost na knjižnem trgu, samo lani je bilo dokupljenih 843 knjig v skupni vrednosti okoli 20.000 din. Vsa izposojnina se uporablja na nakup novih knjig, vsi knjižnični funkcionarji pa žrtvujejo svoj čas brezplačno iz čistega idealizma. V teku lanskega leta je bilo izposojenih iz knjižnice 13.578 knjig, v celotni dobi poslovanja pa nad 80.000 knjig. To visoko število pričča o zavidni kulturni ravni našega delavskega predmestja, kjer je povprečno vsak sedmi Studencan obiskovalec te knjižnice, saj ima sedaj že okoli 900 čitalcev.

K velikemu obisku prispeva v nemali meri tudi nizko odmerjena izposojnina. Čeprav so tudi cene knjigam jako porasle, je vendar vodstvo knjižnice ravno v zadnjem letu znižalo izposojnino pri vsaki knjigi, tako da znaša povprečno komaj 2 odst. knjigine vrednosti za dobo 14 dni. V tem se zrcali tudi socialna

plat knjižničnega delovanja.

Zanimive so ugotovitve glede okusa bralcev. Med najbolj čitane knjige v lanskem letu spadajo dela Miška Krainca (Prostor na soncu, Povest o dobrih ljudeh), Prežihovega Voranca (Doberdob, Požganica), Matičičeve povesti ter Ingolčeva dela (Na splavih, Soseska, Lukarji itd.). Iz prevodne književnosti pa sta dosegli rekord deli »Via mala« in ameriški roman »V vrtincu«. V veliki meri pomaga knjižnica tudi srednješolski mladini, ki ji izposojuje knjige, katere so predpisane kot šolsko čtivo. Podčrtati je pa treba tudi izposojanje številnih igrokazov podeželskim odrom.

Kupna vrednost celotne knjižne zbirke je preko 150.000 din, še večjo vrednost pa nam predstavlja kot narodno-vzgojni kapital, ki prinaša visoke obresti. Zaradi tega zasluži tudi v bodoče vso podporo, da bo lahko svoje delovanje v dosedanji smeri nadaljevala.

Sport

Mariborski lahkoatletski rekordi

Delavnost naših atletov ni bila lani tako intenzivna, kakor predlani, ako vzamemo za merilo število vseh prireditev v Mariboru, ki jih je po večini priredil SK Zelezničar, dočim sta ostala dva kluba, ki tudi gojita atletske sport, za njim malo zaostala. Kljub temu pa so bili doseženi prav dobri rezultati, med drugim lahko zabeležimo pet novih mariborskih rekordov, in sicer v teku na 800 m, 1000 m, v skoku v daljino, troskoku in skoku ob palici. V ostalem je večina rekordov, ki so ostali v veljavi še iz prejšnjega leta, najstarejši pa segajo nazaj še v leto 1934. Lista mariborskih lahkoatletskih rekordov za moške ob zaključku letošnje sezone je sledeča:

Mariborski rekordi v tekih
 100 m: Starašina (Z) 11.2, 200 m: Gračjanski (Z) 23.6, 400 m: Mühleisen (P) 51.6, 800 m: Schmiederer (R) 2:02.4, 1000 m: Schmiederer (R) 2:45.1, 1500 m: Schmiederer (R) 4:14.2, 2000 m: Stojšek (M) 6:15.3, 3000 m: Schmiederer (R) 9:16, 5000 m: Kangler (M) 16:29.00, 10.000 m: Kangler (M) 34:16.4, 1 ura: Hoš (M) 14.960.70 m, 110 m z zaprekami: Lončarič (M) 16.8, 4x100 m: SK Rapid 45.5, 4x200 m: SK Rapid 1:40.4

4x400 m: SK Zelezničar 3:53.00, 4x800 m: SK Maraton 9:14.4, 4x1500 m: SK Maraton 18:56.1, 800x400x200x100 m: SK Zelezničar 3:45.00, 400x300x200x100 m: SK Rapid 2:06.5, hoja na 5000 m: Skamlec (M) 27:08.1

Trije novi rekordi v skokih
 Skok v višino: Zorko (Z) 173, skok v daljino: Zorko (Z) 886, troskok: Zorko (Z) 1301, skok ob palici: Oroszy (R) 360.

V metih ni bil izboljšan noben rekord
 Krogla: Hlade (Z) 13.46, disk: Lužnik (M) 38.49, kopje: Gregorovič (Z) 54.72, kladivo: Gužnik (Z) 46.78.

V desetboju je prav tako še v veljavi rekord Lužnika (M) iz leta 1939.

CELJSKI SMUČARSKI IZLET PRELOZEN!

Prirediteljski odbor I. izleta slovenskih smučarjev v Celju, ki je bil dotočen na dneve od 24.—26. januarja, je zaradi neugodnega vremena preložen.

Ptujska bolnišnica v preteklem letu

Kljub takemu velikemu porastu bolnikov je bolnišnica pridobila v zadnjem dvajsetletju na prostoru le za 20 bolniških postelj. Radi pomanjkanja prostora so morali odkloniti nad 500 zdravljenja potrebnih bolnikov. Posebno pomanjkanje prostora se opaža pri tuberkuloznih bolnikih, za katere je le 13 postelj. Ambulantno pa se je zdravilo 516 bolnikov. Skupno število oskrbnih dni znaša 35.121, povprečna oskrbovalna doba na bolnika je 12.8 dneva, povprečni dnevni stalež pa 95 bolnikov.

Največ bolnikov se je zdravilo na kirurškem oddelku, in sicer 1555. Operacij je bilo 1113 in od teh 1/3 večjih. — Kakor vse naše zdravstvene ustanove tako zaznamuje tudi tukajšnji zavod velik porast bolnikov v zadnjih desetletjih. Kolik porast bolnikov je bil v zadnjih 20 letih, je razvidno iz tega, da je bilo lani oskrbovanih 2734 bolnikov, leta 1920 pa le 806, leta 1930 1326 bolnikov. Torej je bilo preteklo leto sprejetih 339,2% več bolnikov kot leta 1920 in 206,1% več kot leta 1930.

Velik porast se opaža tudi pri sprejemu porodnic, katerih je bilo sprejetih 131, vsi ti porodi so bili povečini patološkega značaja. Porodov z dvojčki je bilo 8. Luč sveta je zagledalo 72 dečkov in 67 deklic. Pripomniti je treba, da zavod sprejema le porodnice, t. j. take, pri katerih je porod že v teku. Skrajno potreben bi bil poseben prizidek za porodnice. Sedaj ima bolnišnica le eno sobo za porode ter eno sobo z 2 posteljama za otročnice. — Ljudje se pa mnogo bolj poslužujejo bol-

nišnice ob porodih, kar pa je razumljivo, saj nimajo Haloze niti ene izkušene babice, Slovenske gorice pa le dve.

Na internem in infekcijskem oddelku se je oskrbovalo 1179 bolnikov, od teh 113 bolnikov za infekcijskimi boleznimi, med temi 30 za davico in 28 za vnetjem možganske mreže.

Uspeh zdravljenja je bil naslednji: Ozdravljenih je bilo 1489 bolnikov, ali 56,1%, zboljšanih 961 ali 36,2%, neozdravljenih pa 126 bolnikov ali 4,5%, umrlo je 80 bolnikov ali 3%.

DRESIRANEGA PETELINA

Ima siromašni kmet Mujičič iz okolice Travnika. Naučil ga je, da je na ukaz pel, koraka kakor vojak in spi v sobi ob gospodarjevi postelji. Pametnega petelina so hoteli njegovi sosede ukrasti, vendar se jim to ni posrečilo. Nekemu tatu je hotel izključvati oči in ga je precej nevarno poškoval. Trgovcem iz Zenice je petelin »Cigan« tako ugajal, da so ga kupili za 250 din in odnesli s seboj.

n 87.262 km dolgo cigareto so pokadili v okraju Bugojno v preteklem letu, če bi namerili iz vseh cigaret in tobaka eno samo cigareto. Tako je vsaj izračunal neki bugojnski statistik.

n Menzo za nižje uradništvo, obrtnike in slabše situirane meščane je odprla nabavljalna in konsumna zadruga »Napredak« v Valjevu. Zadrugno menzo je pospešila draginja. Hrana stane na mesec 360 din, dočim je po valjevskih hotelih in restavracijah po 560—700 din.

POSEST

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Velika **STAVBENA PARCELA** pri postaji Hoče, tik ceste, primerna za razparceliranje ali za industrijo, se prodaja. Pojasnila daje Rečnik, trgovina, Hoče. 22111-11

STANOVANJSKA HIŠA z gostilno, 4 orali zemlje, 10 minut iz Maribora, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 22117-11

OBRT - TRGOVINA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Kupim **BLAGAJNO »WERTHEIM«** in dva ročna 2 ali 4 kolesna voza. Vinko Puncer, trgovec, Glavni trg 10 22124-13

ZENITBE - DOPISI

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Opozarjamo **POSEBNO DAME** ki nosijo štev. čevljev 35, 36, 37, 40, 41, na inventurno prodajo od 150 do 250 din. »KING SHOE«, Maribor, Gosposka 30 22031-19

PRIDELKI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

1200 litrov dobrega **VINA** takoj prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 22112-23

RAZNO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

LOVSKA PUŠKA dvocevka, petelinovka, Cal. 16, izvrstno ohranjena, zelo poceni naprodaj. Vprašajte od 2.—4. Minarič, Vojašniška 1. 22118-28

Nezaupanje?

Gratolog **F. T. Karmah** ostane samo do sobote 25. t. m. v Mariboru, obiske sprejema v hotelu Zamorec

Snovačico
 za seklonal stroj in frkačico (Einzieherin) iše tovarna **Braća Bureš** Zagreb, Branimirova 43

Anton Medved Avtotaksi
 Telefon 25-24
 Maribor, Mlinska ulica 39
 je vsak čas na razpolago. Zmerne in nizke cene.

Spomnite se CMD!

Frizerski salon »Pavla«
 Trajni kodri, samo p. i. Pavla, specialista trajne brez vodne ondulacije, 6 mesečna pisarna garancija. Najmodernejši salon. Najboljša nožreža po nižjih cenah.
Salon »Pavla« Koroška 9

Oglašujte!

HOHNER SCHNEIDER
 GENERALNO ZASTOPSTVO
 ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
 ZAHTEVAJTE BRESPLACNI CENIK

Prodaja v Mariboru **V. Weixl** in sinova Jurčičeva 8

Oddajte

MALE OGLASE

za sobotno-nedeljsko številko »Večernika« čimprej v tednu, najkasneje do **petka 1/2. zvečer**, ker so do tedaj oddani mali oglasi brez posebne pristojbine in zato cenejši, kakor v soboto do 9. ure dopoldan oddani.

»VEČERNIK«
 Oglasni oddelek.

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, dopise, posest, trgovsko in obrtno reklamo pa stanejo namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 2.— din. Za pisemne odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek je treba priložiti v znakah. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pisemnih naročilih so lahko plača v znakah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojna tarifa.

SLUŽBO DOBI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

NATAKARICO mlajšo moč sprejme v službo s 20. II. 1941 gostilna pri kolidvoru. Potrebna kavicija din 2000.— v gotovini. Ponudbe s sliko poslati pod »Samostojna« na oglasni oddelek »Večernika«. 22123-2

PRODAJALKA

za samostojno vodstvo trgovine z viktualijami v Mariboru. Kavicija zaželena, nastop takoj. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod šifro »Verzizrana« 22126-2

VAJENCI - (KE)

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

VAJENCA za brivsko obrt sprejemem takoj. Juratič, Glavni trg 1. 22120-4

STANOVANJE ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Odda se **SOBA IN KUHINJA** z vratom. Nasipna ul. 27, Pobrežje. 22116-5

SOBO ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

OPREMLJENO SOBO čisto, sončno, poseben vhod, oddam. Sodna ul. 16-III, vrata 8. 22122-8

SOBO IŠČE

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Iščem s 1. februarjem lepo **OPREMLJENO SOBO** in sobo s štedilnikom ali kuhinjo ali s prostorom za plinski ali elektr. kuhalnik. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Soliden plačnik« 22086-9

SEPARIRANO SOBO

vhod s stopnišča, v centru, iščem takoj ali s 1. febr. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Potnik« 22121-9

OPREMLJENO SOBO

s kopalnico v centru mesta s 1. februarjem. Ponudbe predati portirju hotela »Zamorec« 22125-9

MILEX
 NOVORVETEN ŠAMPON BREZ ŠKODLJIVEGA MILA
 TEMELJITO OPERE LAŠE TER JI DA LED SIJA IN PROŽNOST. TUDI ZA OTROŠKE IŠČALEN ŠAMPON

KANC
 DIN 6.—

FRIZERKA
 dobra moč, se sprejme takoj. Frizerski salon Weiß, Koroška cesta 52. 22119-2

Prežihov Voranc

Dobredel

vojni roman slovenskega naroda vezan v platno din 96, in polusnje din 120

Knjigarna in papirnica

Tiskovne družbe

Maribor, Cankarjeva ulica 1
 Telefon štev. 25-45

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nepozabnega ljubega soproga, očeta, dedeka, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

Franca Saksa
 elektrotehnik

kakor tudi za poklonjene vence in cvetje se tem potom vsem in vsakemu najtopeje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo pa še izrekamo častiti duhovščini, gosp. zdravniku dr. Pavliču za požrtvovalno pomoč v bolezni, Udruženju elektroteh. obrti v Ljubljani, zastopstvu mestne občine mariborske, sokolskemu zastopstvu, vsem prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti.

V MARIBORU, dne 22. prosinca 1941.

ZALUJOČI OSTALI.